

Verksamhetsberättelse 2012

Samhällsbyggnadsförvaltningen

2013-01-28

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	3
2. MILJÖ- OCH TRAFIKENHETEN	6
4. VÄGHÅLLNING, PARK, IDROTT OCH FRILUFT	17
5. VA OCH RENHÅLLNING	21
6. CENTRALKÖK.....	27
7. PLAN OCH EXPLOATERING.....	28
8. MÄT- OCH KARTENHETEN.....	35
9. BYGGLOVSENHETEN	39

1. INLEDNING

1.1 Viktiga händelser

Det samlade resultatet för samhällsbyggnadsförvaltningen är ett underskott på 9,8 mnkr.

Väghållningen redovisar ett underskott på cirka 4,7 mnkr. Underskottet beror till största del på ökade driftkostnader för vinterväghållningen på grund av de stora snömängderna i december. Årets beläggningsprogram har motsvarat ny beläggning på cirka 16 000 kvm asfalt.

Parksektionens resultat är i balans men idrott- och friluftsektionen visar ett underskott om 0,4 mnkr. Under året har stora resurser lagts ner på Tyresövallen och dess anläggning för att klara arenakraven från fotbollsförbundet. Friluftssektionen nominerades till ”årets Naturbevakare”.

VA redovisar ett överskott på 1,9 mnkr vilket innebär att balanseringskravet för 2012 uppnås. En ny VA-taxa har arbetats fram och fastställts av kommunfullmäktige. Nederbörds mängderna har varit ovanligt stora vilket inneburit ökade kostnader för spillvattenbehandling. Även ett antal större skador på pumpanläggningar vilket krävt akuta åtgärder och förtida reinvesteringar.

Renhållningens utfall visar ett underskott på cirka 4,9 mnkr. Kostnadsökningen består i huvudsak av ökade drift- och kapitalkostnader vid kretsloppscentralen till följd av kraftigt ökade avfallsmängder samt av tillfälligt ökade underhållsbehov. Dessutom påverkas resultatet av ökade informations- och aktivitetsinsatser i samband med införande av matavfallsinsamling samt av tillfälligt ökade personalkostnader för uppföljning av arbetsmiljökrav avseende slamhämtning från enskilda anläggningar. Verksamheten har under 2012 påbörjat övergången till behovsstyrd hämtning av hushållsavfall och gradvis införande av matavfallsinsamling.

Centralköket visar ett underskott mot budget på cirka 2 mnkr. Detta beror på minskade intäkter från skolor och förskolor. Verksamheten är under avveckling och kostnaderna har minskat i takt med volymerna.

Plan- och exploateringsverksamheten visar ett överskott på 0,8 mnkr som till viss del beror på vakanser inom enheterna samt ökade intäkter. Utbyggnaden av östra Tyresö tillsammans med många övriga exploateringsprojekt som flera har kommit till genomförandeskedet gör att verksamheten har hög belastning.

Mät- och kartenheten visar ett överskott på 0,3 mnkr, orsaken är bland annat att det varit en vakant tjänst under året. Verksamheten har haft en nedgång av antalet beställningar av nybyggnadskartor, dels på grund av förändrade förutsättningar för byggande på östra Tyresö och även det finansiella läget kan ha påverkat.

Bygglovsenhetens resultat för perioden är ett underskott på 0,8 mnkr vilket beror på ökade personalkostnader. Underskottet förbättras av ökade intäkter av engångskaraktär. Enligt en kundenkät ökade den totala kundnöjdheten från 51 % till 83 % under året.

Driftredovisning Samhällsbyggnadsförvaltningen

	Budget jan-dec	Utfall jan-dec	Diff	Budget 2012	Prognos 2012	Diff
Kostnader	224 703	243 396	-18 694	224 703	237 316	-12 188
Intäkter	113 280	122 182	8 902	113 280	119 994	6 288
Netto	111 423	121 214	-9 791	111 423	117 323	-5 900

VÅG	Budget jan-dec	Utfall jan-dec	Diff	Budget 2012	Prognos 2012	Diff
Kostnader	42 563	48 188	-5 625	42 563	45 063	-2 500
Intäkter	102	1 004	902	102	102	0
Netto	42 461	47 184	-4 723	42 461	44 960	-2 500

PARK	Budget jan-dec	Utfall jan-dec	Diff	Budget 2012	Prognos 2012	Diff
Kostnader	10 923	10 881	42	10 923	10 823	100
Intäkter	0	28	28	0	0	0
Netto	10 923	10 853	70	10 923	10 823	100

IDROTT	Budget jan-dec	Utfall jan-dec	Diff	Budget 2012	Prognos 2012	Diff
Kostnader	32 145	32 652	-507	32 145	32 645	-500
Intäkter	1 443	1 572	129	1 443	1 443	0
Netto	30 702	31 080	-378	30 702	31 202	-500

C-KÖK	Budget jan-dec	Utfall jan-dec	Diff	Budget 2012	Prognos 2012	Diff
Kostnader	9 468	8 220	1 248	9 468	9 468	0
Intäkter	9 468	6 175	-3 293	9 468	7 468	-2 000
Netto	0	2 045	-2 045	0	2 000	-2 000

SIDO	Budget jan-dec	Utfall jan-dec	Diff	Budget 2012	Prognos 2012	Diff
Kostnader	3 756	3 998	-242	3 756	3 937	-181
Intäkter	3 756	3 998	242	3 756	3 937	181
Netto	0	0	0	0	0	0

MILJÖ	Budget jan-dec	Utfall jan-dec	Diff	Budget 2012	Prognos 2012	Diff
Kostnader	5 431	6 901	-1 470	5 431	5 431	0
Intäkter	818	1 889	1 071	818	818	0
Netto	4 613	5 012	-399	4 613	4 613	0

VA	Budget jan-dec	Utfall jan-dec	Diff	Budget 2012	Prognos 2012	Diff
Kostnader	56 355	60 261	-3 906	56 355	61 723	-5 368
Intäkter	56 355	62 176	5 821	56 355	63 223	6 868
Netto	0	-1 915	1 915	0	-1 500	1 500

RENH	Budget jan-dec	Utfall jan-dec	Diff	Budget 2012	Prognos 2012	Diff
Kostnader	31 672	37 872	-6 200	31 672	35 142	-3 470
Intäkter	31 672	32 987	1 315	31 672	33 142	1 470
Netto	0	4 885	-4 885	0	2 000	-2 000

MARK	Budget jan-dec	Utfall jan-dec	Diff	Budget 2012	Prognos 2012	Diff
Kostnader	12 376	12 761	-385	12 376	12 345	31
Intäkter	1 949	2 619	670	1 949	1 918	-31
Netto	10 427	10 142	285	10 427	10 427	0

PLAN	Budget jan-dec	Utfall jan-dec	Diff	Budget 2012	Prognos 2012	Diff
Kostnader	4 075	4 992	-917	4 075	4 075	0
Intäkter	1 012	2 763	1 751	1 012	1 012	0
Netto	3 064	2 229	835	3 064	3 064	0

MÄT o KART	Budget jan-dec	Utfall jan-dec	Diff	Budget 2012	Prognos 2012	Diff
Kostnader	7 268	6 955	313	7 268	7 268	0
Intäkter	2 437	2 452	15	2 437	2 437	0
Netto	4 831	4 503	328	4 831	4 831	0

BYGGLOV	Budget jan-dec	Utfall jan-dec	Diff	Budget 2012	Prognos 2012	Diff
Kostnader	8 670	9 715	-1 045	8 670	8 970	-300
Intäkter	4 268	4 519	251	4 268	4 068	-200
Netto	4 402	5 196	-794	4 402	4 902	-500

1.2 Balans- och resultatenheter 2012

Nedan redovisas resultat- balansenheternas över- och underskott under 2012.

Verksamhet	IB 2012	Resultat 2012	UB 2012
Va-verket	-7 786	1 916	-5 870
Renhållningsverket	446	-4 885	-4 439
Centralköket	1 986	-2 045	-59
Totalt	-5 354	-5 014	-10 368

2. MILJÖ- OCH TRAFIKENHETEN

2.1 Årets verksamhet

Miljö- och trafikenhetens verksamhet 2012 rörde framför allt områdena klimat, miljö, hållbar utveckling, energi, natur och ekologi, trafiksäkerhet, trafikplanering, tillgänglighet, och folkhälsa. Enheten har sekretariat för Kommunala rådet för funktionshinderfrågor (KRF). Miljö- och trafikenheten ansvarar för uppföljning av mål och åtaganden i klimatstrategin, energiplanen och energieffektiviseringsstrategin (vilken även innehåller åtgärder för Borgmästaravtalet) men inte för genomförandet av samtliga åtgärder. Uppföljningsarbetet av de två förstnämnda planerna genomfördes under första halvan av 2012. Framtagande av en resepolicy som berör samtliga medarbetares tjänsteresor samt pendlingsresor har påbörjats under hösten och beräknas vara klart under första kvartalet 2013. I juli anställdes en miljö- och energisamordnare.

Under året invigdes Tyresös tredje kommunala naturreservat Dyviks lövängar. Arbete med inrättande av ett fjärde naturreservat har påbörjats. En välbesökt slätterdag arrangerades vid Ahlstorp tillsammans med kulturenheten och föreningslivet. 45 stycken naturguidningar har genomförts under året varav ett tjugotal är bekostade och genomförda av enheten.

Inom trafikområdet har trafiksäkerhetsåtgärder såsom arbete med nya hastighetsgränser samt kombinerade dagvatten- och gång- och cykelåtgärder prioriterats. En utredning kring kollektivtrafiken och linjenätet pågår tillsammans med AB Storstockholms lokaltrafik (SL). En snabbbladdstation för elbilar har etablerats i Tyresö centrum.

Tillgänglighetsanpassning av busshållplatser och övergångsställen har utgjort merparten av arbetet med att åtgärda enkelt avhjälpna hinder. Framtagande av prioriteringslista över utökning av antal parksoffor i kommunen har påbörjats. Det kommunala rådet för funktionshinderfrågor har genomfört åtgärder enligt Tillgänglighetsplan 2012, bildat arbetsgrupper och tagit fram Tillgänglighetsplan 2013.

Folkhälsoarbetet har främst rört elevhälsa i mellan- och högstadiet. Under hösten har en enkätundersökning över mat-, motions- och sömnvanor genomförts bland elever i årskurs 4 och 8. Resultatet ska presenteras första kvartalet 2013.

2.2 Måluppfyllelse i Kommunplan

Miljö och trafik samt sidoordnad verksamhet

1. Åtgärder är genomförda enligt beslutad klimatstrategi (inkluderande bl.a. successivt samordnade varustransporter till kommunens verksamheter).

Målet beräknas bli uppfyllt. Av totalt 30 åtgärder i beslutad klimatstrategi är 25 åtgärder uppfyllda, arbete pågår med resterande fem åtgärder. En förstudie för samordnad varudistribution har genomförts i samtliga Södertörnskommuner under 2012. Projektmedel har beviljats från Energimyndigheten genom länsstyrelsen för anställning av Södertörns gemensam projektledare under två år.

2. Kollektivtrafikens andel av trafikarbetet har ökat.

Målet beräknas inte bli uppfyllt. Den senaste undersökningen av resvanor som SL gjort innehåller för få svaranden i Tyresö för att något giltigt resultat ska kunna erhållas. Men det troliga är att andelen resenärer i Tyresö inte har ökat.

Gatu- och parkverksamhet

1. Tyresös gång- och cykelvägnät är anslutet till grannkommunernas nät.

Målet beräknas bli delvis uppfyllt. Vi ansluter till Stockholm 2013 längst Töresjövägen och Tyresövägen mot Storkällan. Anslutning till Haninge via Tyresta är fortfarande beroende av kommande utrymme i budget. Bro över Gudö å beräknas inte vara byggd 2014. Projektering tillsammans med Haninge kan tidigast påbörjas 2013. Anslutning till Huddinges nät över Trångsundet är orealistisk med tidshorisont 2014.

2. Tyresö är en av de tio trafiksäkraste kommunerna i landet.

Målet beräknas bli uppfyllt. Tyresö var den åttonde trafiksäkraste kommunen i landet 2011. Trafikolycksstatistiken släpar alltid efter ett år. Vid utgången av 2013 kan definitiv statistik för 2012 redovisas och 2014 kan definitiv statistik för 2013 redovisas. Då antalet olyckor är relativt litet slår en olycka med flera skadade hårt på utfallet.

2.3 Måluppfyllelse i nämndplan

Mål att uppnå 2012 enligt nämndplanen redovisas nedan.

Miljö och trafik samt sidoordnad verksamhet

1. Kunskapen om grön design har ökat i kommunen, hos byggherrar och entreprenörer.

Målet är uppfyllt. Konferensen *Grön design och hållbart byggande* hölls den 26 januari 2012 med både byggherrar och entreprenörer från Tyresö (och andra kommuner) närvarande. Antal deltagande under konferensen uppgick till 104 personer.

2. Grön design ingår i alla planer för byggprojekt som inte rör enskilda bostadsfastigheter.

Målet är uppfyllt. Exempel på planprojekt där grön design ingår är planen för bostäder och verksamheter längs Njukärsvägen vilken vann laga kraft 2012. I detta projekt kommer småhusen att byggas med solceller. Ett annat projekt med grön design är en ny livsmedelsbutik som planeras få grönt tak.

3. Initiativ tas till diskussioner med SL kring hur vi kan öka kollektivtrafikens andel och en plan utarbetas.

Målet är uppfyllt. Arbete pågår i samarbete med SL. Plan klar under första kvartalet 2013.

Gatu- och parkverksamhet

1. Gång- och cykelvägnät byggs ut under 2012 med minst 400 meter.

Målet är uppfyllt. 500 meter gångbana vid Skälsättravägen samt 600 meter gång- och cykelbana vid Myggdalsvägen har byggts ut.

2. En plan för ett ökat cyklande utarbetas samt för fortsatt utbyggnad av gång- och cykelvägnätet, med fokus på att förbättra förbindelserna till våra grannkommuner.

Målet är delvis uppfyllt. Arbete pågår. Arbetet har fokuserat på en cykelplan som ska vara klar under första kvartalet 2013.

3. Tyresö är en av de tio trafiksäkraste kommunerna i landet.

Målet är uppfyllt. Tyresö var den åttonde trafiksäkraste kommunen i landet 2011. Trafikolycksstatistiken släpar alltid efter ett år. Vid utgången av 2013 kan definitiv statistik för 2012 redovisas.

5. En tipstelefon för allmänheten för enkelt avhjälpta hinder inrättas.

Målet är uppfyllt. Utredningssekreterare för handikapprådet har i samarbete med informationsenheten beslutat att ett formulär på kommunens hemsida var mer lämpligt.

2.4 Viktiga händelser

Viktiga händelser under 2012 redovisas efter miljö- och trafikenhetens olika verksamhetsområden.

Klimat, miljö, energi och hållbar utveckling

Seminarium om Grön design och hållbart byggande hölls den 26 januari för byggherrar, entreprenörer, politiker och tjänstemän från Tyresö kommun och från övriga Södertörnskommuner. Antal deltagare: 104.

Projekt Ekopiloter har arbetat med tema: vatten, resor, konsumtion, mat, energi och "hemester". Föreläsningarna i samband med temastart har varit öppna för allmänheten.

Klimatmanifestationen Earth Hour hölls den 30 – 31 mars. Aktiviteter som fotoutställning, smoothie-cykel, musikuppträdande och ljusutdelning anordnades.

Trafikantdagarna anordnades i Tyresö centrum under den Europeiska trafikantveckan (vecka 38). Aktiviteter hölls för att uppmuntra medborgare att cykla, gå och använda kollektivtrafik. Energi i fokus uppfyllde Borgmästaravtalets krav på årlig energidag. Antal besökare: 700.

En förstudie för samordnad varudistribution har genomförts i samtliga Södertörnskommuner under året. Projektmedel har beviljats av Energimyndigheten för anställning av Södertörns-gemensam projektledare under två år. Vid genomförande av systemet beräknas utsläpp av CO₂ att minska med 40 – 50 %.

Seminarium om Hållbart byggande hölls den 16 november i samarbete med miljöstrategerna på Södertörn. Förstudien "Gemensamma riktlinjer för byggande på Södertörn" presenterades. Antal deltagare: 100.

Föräldraföreläsning med tema "Från skilsmässa till ny familj" hölls under våren. Höstens aviserade föreläsning "Stärk ditt barns självkänsla" fick ställas in på grund av sjukdom.

CERO-enkät (Climate and Economic Research in Organizations) skickades till medarbetare rörande tjänsteresor, pendlingsresor och alternativa mötesformer. Svarefrekvens: 40,5 %. CERO-workshop 1 och 2 genomfördes. Under workshopen togs förslag till åtgärder fram med syfte att minska medarbetares resor. Åtgärdsförslagen delades ut till ansvariga att genomföras inom angiven tidsram. Arbetet med en resepolicy har påbörjats och ska vara klar första kvartalet 2013.

Webbsändning av SKL:s (Sveriges Kommuner och Landsting) konferens "Planering för ett förändrat klimat" arrangerades i kommunhuset. Deltagare: 13 politiker och tjänstemän från olika verksamheter. Workshop hölls kring ämnet.

Två elbilar (Citroen Z-Cero) har införskaffats till kommunens fordonspool.

Pumpstation för cyklar har etablerats i Tyresö centrum.

Projekt "Överkomma hinder för energieffektiviseringsåtgärder" har påbörjats i samarbete med länsstyrelsen. Syfte: underlätta arbete med energieffektivisering genom att identifiera hinder för effektivisering och att ta fram förslag på hur dessa kan överbryggas.

Natur och ekologi

Under året genomfördes totalt 45 naturguidningar. Ett tjugotal av dessa bekostades och genomfördes av enheten. Guidningarna hade ett genomsnittligt deltagarantal på cirka 14 personer.

Sammanlagt antal deltagare under 2012: cirka 630 personer. Guidningarna genomfördes på olika platser i kommunen, till exempel vid Tyresö slottspark, Barnsjön och vid Öringe, Koldammarna och Alby naturreservat. Guidningarna har haft varierande teman och riktat sig till olika målgrupper både i och utanför Tyresö kommun.

Beslutet för Dyviks lövängars naturreservat kungjordes den 24 januari i Dagens nyheter, Mitt i Tyresö och på kommunens hemsida. Den 14 februari vann naturreservatet laga kraft. Invigning skedde i juni.

I mars genomfördes en resa till vänorten Savigny-le Temple med tema trädgård och biologisk mångfald. Intrycken av resan redovisades för miljö- och samhällsbyggnadsutskottet.

Deltagande i radiointervju om arbetet inom Tyresås vattenvårdsförbund.

Ansökan om LONA (lokala naturvårdsanslag) för perioden 2013 – 2015 har lämnats till länsstyrelsen. Ansökan gäller anslag till Tyresö naturguide, åtgärder i samband med inrättande av Klövbergets naturreservat samt reservatsbroschyr för Alby naturreservat.

En slätterdag arrangerades vid Ahlstorp tillsammans med kulturenheten samt föreningslivet. Antal besökare: 45.

Trafik och tillgänglighet

Genomförande av åtgärder med beviljad medfinansiering av trafikverket för miljö-, trafik-säkerhet-, tillgänglighet och cykelåtgärder på sammanlagt 4 mnkr. Genomförda åtgärder:

- Tillgänglighetsanpassningar av busshållplatserna Krusboda torg, Tyresö kyrka och Trollbäckens IP.
- Ny busshållplats vid Nyboda skola
- Gång- och cykelbana längs Myggdalsvägen (600 meter)
- Gångbana längs Skälsättravägen (500 meter)
- Curves (kombination av trafiksäkerhetsåtgärder och dagvattenlösningar på Öringevägen och Åkervägen/Trädgårdsvägen/Sofiebergsvägen). Färdigställs 2013.
- Fyra cykelparkeringar vid busshållplatserna: Töresjövägen, Masten, Tegvägen och Myggdalsvägen (byggda av gatuenheten).

Genomförda trafiksäkerhetsåtgärder utöver ovan nämnda:

- Fartdämpande åtgärder på Prästgårdsvägen.
- Målning av fotgångarsymboler på gångfartsområde Trollbäckens centrum.
- Omlagd gångbana vid snabbbladdstation för elbilar.
- Omdisponering, med målning av parkeringsplats vid Strandskolan
- Ett antal övergångsställen har tillgänglighetsförbättrats.

Informationsinsats på ”Trafiksäkerhetsdagen” den 28 april. Samarbete med polisen och kommunens brottsförebyggande verksamhet. Miljö- och trafikenhetens information hade fokus på cykel och nya hastighetsgränser i kommunen.

Planeringsform för cykel i LÄSK (Lindalen, Älta Skrubba) tillsammans med trafikverket, Nacka och Stockholm för regionala cykelförbindelser över kommungränserna. Förberedelser för att bygga cykelväg längs Töresjövägen 2013 har gjorts och fortsätter tillsammans med Stockholm. Samarbete med Nacka genom Storkällan med anslutning till cykelväg längs Tyresövägen.

Arbete med att ta fram en cykelplan som beräknas vara klar under första kvartalet 2013.

Ansökan genomförd i oktober om statlig medfinansiering 2013 för trafiksäkerhet, cykelvägar, tillgänglighet, miljöåtgärder.

Nytt samarbetsforum bildat med trafikpolisgruppen i Nacka och närpolisen i Tyresö.

En snabbbladdstation för elbilar etablerad i Tyresö centrum 18 oktober, i samarbete med Vattenfall. Vid invigningen fick medborgare möjlighet att provköra elbilar och se hur en ”tankning” gick till. Det fanns även möjlighet att provköra el-cykel samt el-moped. Antal besökare: 150.

Som en följd av hastighetsöversynen ”Rätt fart i Tyresö” har nya lokala trafikföreskrifter och underlag till skyltsättning tagits fram.

En bred kommunikationsinsats inför omskyltningen för nya hastighetsgränser genomfördes. Omskyltningen påbörjades i mars och de nya hastighetsbegränsningarna i etapp 1 var klara i oktober.

Fyra schakttillstånd/trafikanordningsplaner som tagit extra mycket tid i anspråk för uppföljning och ändringar under året är Tyresö view, Strandängarna och fiberdragningar i Trollbäcken.

Förslag till reviderad tillgänglighetshandbok färdigställt i oktober. Handboken antogs av kommunfullmäktige i november.

Tillgänglighetsplan för 2013 har tagits fram.

Kommunala rådet för funktionshinderfrågor – KRF

En samverkan mellan KRF och centrumledningen har skett under året. Vid tre möten har aktuella tillgänglighetsfrågor behandlats till exempel handikapparkeringar och kontrastmarkeringar.

Arbetsgrupp bildad för översyn av behov av bänksoffor i kommunens utemiljö. Gruppen arbetar både med sträckor som helt saknar bänksoffor och sträckor där det behövs en komplettering med bänksoffor.

Under året bekostades och genomfördes ett tjugotal tillgänglighetsanpassade naturguidningar av enheten. Guidningarna har haft varierande teman och riktat sig till olika målgrupper både i och utanför Tyresö kommun.

Folkhälsa

Kommunen fick besök av 15 elever och två lärare från Dalskolans miljøråd. Föreläsningar om matavfallsinsamling, mat, miljö, sömnvanor och prestation i skolan genomfördes i samarbete med enheten för renhållning.

Enkätundersökning med elever i årskurs 4 och 8 om sömn-, mat- och motionsvanor har genomförts i samverkan med skolhälsovården med hjälp av en folkhälsopraktikant. Enkäten skickades ut till skolsköterskor under augusti månad. Resultatet presenteras under första kvartalet 2013.

Viltvård

Viltvården har endast organisatoriskt tillhört miljö- och trafikenheten 2012. I praktiken tillhör den samhällsbyggnadsförvaltningens administrativa enhet.

Energi- och klimatrådgivning

Energi- och klimatrådgivning bedrivs tillsammans med Haninge, Huddinge och Salem enligt samarbetsavtal men även tillsammans med övriga kommuner i länet samt Håbo kommun och KSL (Kommunförbundet Stockholms Län).

Aktiviteter som genomförts under 2012 är:

I Tyresö genomfördes 39 samtal om energi- och klimatrådgivning (telefon + e-post) samt 18 besök (siffror hämtade 19 december 2012, ändringar kan tillkomma).

Tekniska museets energi- och klimatutställning fick under 2012 besök av fem klasser med 86 elever.

Projekt Energismart bostadsrättsförening i samarbete med SMOHF (Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund) samt Haninge och Nynäshamns kommun genomfördes under hösten. Ett antal bostadsrättsföreningar i kommunen erbjöds en timmes opartisk och kostnadsfri energi- och klimatrådgivning i samband med tillsynsbesök från SMOHF. Antal bostadsrättsföreningar som deltog i projektet: 8 stycken.

Energi- och klimatrådgivaren för Tyresö kommun höll en föreläsning samt genomförde sex besök (fem besök hos hushåll samt ett besök hos förskoleverksamhet) i samband med projekt Ekopiloter under tema el/energi.

Övrigt

Nätverk/föreningar som kommunen är medlem i:

- Spårbilsnätverket kompass
- Regionalt samverkansprojekt Biogas Öst (som ombildas till förening 2013)
- Samarbetet "Miljödiplomering" för företag
- Stockholms och Uppsala läns luftvårdsförbund
- Svealands kustvattenvårdsförbund
- Nätverk Södertörn: Hållbart resande i samhällsplaneringen
- Tyresås vattenvårdsförbund
- NTF:s (Nationalföreningen för Trafiksäkerhetens Främjande) kommunala trafiksäkerhetsråd
- LÄSK:s (Lindalen, Älta Skrubba) cykelgrupp
- Södertörns miljöstrateginätverk
- Gemensamma planeringsforum med SL
- Södertörnsekologerna - naturvårdssamarbete på Södertörn
- Miljömålnätverket, samarbete med Länsstyrelsen i Stockholm, (KSL) och Trafikverket.
- Länsstyrelsens nätverk för energieffektiviseringsstödet
- Enheten deltar i forskningsprojektet CYCITY kring planering för cykel över kommungränser tillsammans med grannkommunerna Haninge, Huddinge, Nacka och Stockholm.
- Samverkan mellan KRF och Pensionärsrådet och samverkan mellan KRF och centrumledningen i Tyresö centrum
- Samverkan mellan KRF och KomAn-projektets lokala styrgrupp. Det treåriga projektet avslutas vid årsskiftet 2012/2013.

2.5 Nyckeltal

Nedan följer nyckeltal för miljö- och trafikenhetens olika verksamhetsområden.

Nyckeltal	Utfall 2010	Utfall 2011	Utfall 2012
Kommunens cykelnät i km.	75,5 km	76,5 km	77,1 km
Andel (%) miljöbilar i kommunens fordonspark (17 % 2007).	63 %	76,5 %	85,4%*
			* Uppfyller regeringens krav på

			andel miljöbilar vid offentlig upphandling och leasing av statliga bilar till 85 %.
Inrapporterade personskador i trafikolyckor i STRADA. *Statistiken är preliminär fram till april och uppgifterna korrigeras till påföljande år.	84 lindriga olyckor 7 svårt skadade 1 döda 92 totalt	86 lindriga olyckor 7 svårt skadade 0 döda 93 totalt	71 lindriga olyckor 10 svårt skadade 0 döda 81 totalt* * Uppgifterna för 2012 är preliminära då statistik är hämtad 6 dec. 2012.
Antal anställda som utnyttjar erbjudandet om leasing av miljöbilar för privat bruk (personalbil).	36 st.	41 st.	44 st.
Inköp av ekologiska livsmedel i de kommunala måltidsverksamheterna (% kr).	Cirka 13,5 % - redovisas i februari 2011.	16 %.	23,7 % (siffror för 2012 är preliminära då statistik är hämtad i september)
Antal anordnade föreläsningar om mat och motion.	2 st.	2 st.	1 st.
Antal ansökta/avslagna/beviljade parkeringstillstånd för rörelsehindrade.	Ansökta: 247 Avslagna: 32 Återkom och beviljades: 3 Totalt beviljade: 218	Ansökta: 203 Avslag: 27 Återkom och beviljades: 5 Totalt beviljade: 181 *2 avslag gjorda i slutet av 2011 ligger kvar hos LS för avgörande	Ansökta: 180 Avslag: 13, varav 4 gick vidare till LS med fortsatt avslag Totalt beviljade: 167
Antal handlagda otillåtet långtidsuppställda fordon/ uppställda på förvaring/antal skrotade fordon.	Totalt: 232 Uppställda: 0 Skrotade: 69	Totalt: 193 Uppställda: 4 Skrotade: 70	Totalt: 236 Uppställda: 9 Skrotade: 63
Antal utfärdade schakttillstånd.	44 st.	88 st.	91 st.
Antal tillstånd för långa, breda och tunga transporter.	14 st.	28 st.	55 st.
Antal utfärdade/betalade felparkeringsavgifter.	*Siffror saknas från 2010	Utfärdade: 1359 Betalade: 1012	Utfärdade: 1561 Betalade: 1273
Antal utfärdade/betalade kontrollavgifter.	Utfärdade: 329 Betalade: 259	Utfärdade: 451 Betalade: 348	Utfärdade: 317 Betalade: 277 Avskrivna: 71

2.6 Ekonomisk uppföljning

	Bokslut 2010	Bokslut 2011	Budget 2012	Bokslut 2012	Diff
Kostnader	9 069	9 070	9 187	10 899	-1 712
Intäkter	5 837	4 551	4 574	5 887	1 313
Netto	3 232	4 519	4 613	5 012	-399

Kommentar:

Enheten har ett underskott på 399 tkr som bland annat beror på två projekt som miljö- och samhällsbyggnadsutskottet beslutat att vi ska delta i (Ekopiloter och CERO-analys) utan att budgetera för kostnaderna. Kostnaderna för projekten uppgick till 308+260=568 tkr. Enheten har högre intäkter än budgeterat. Det beror främst på statliga stöd för bland annat miljö-/energi-/naturvårdsåtgärder. Enheten har också högre utgifter inom samma områden. Ökade intäkter och kostnader är ungefär lika stora.

Externa ekonomiska stöd som nyttjats 2012

Energimyndigheten	Energi- och klimatrådgivning	315 tkr
Energimyndigheten	Energieffektiviseringsstöd	315 tkr
Länsstyrelsen	LOVA curves, redovisning uppskjuten till 2013	0 kr
Trafikverket	Tillgänglighetsanpassning av buss hållplatser	557 tkr
Trafikverket	Cykelparkeringar	398 tkr
Trafikverket	Hållplats Nyboda skola	383 tkr
Trafikverket	Gång- och cykelbana Myggdalsvägen	1 799 tkr
Trafikverket	Gångbana Skälsätravägen	616 tkr
Trafikverket	Omhandertagande av dagvatten, curves	280 tkr
Totalt		4663 tkr

2.7 Verksamhet och syfte

Miljö- och trafikenhetens verksamheter syftar till att vårda, utveckla och bevara den oexploaterade och den exploaterade miljön och verka för en långsiktigt ekologisk hållbar utveckling. Enheten verkar också för en bra trafikplanering, en god trafiksäkerhet för alla trafikantgrupper, en förbättrad folkhälsa och en ökad tillgänglighet för alla medborgare.

Miljö- och trafikenheten bistår den kommunala organisationen med att omsätta de nationella miljö kvalitetsmålen, de internationella och nationella klimatmålen, de nationella trafiksäkerhetsmålen (nollvisionen), EU:s handikappstrategi, den nationella handlingsplanen för handikapppolitiken samt de nationella folkhälsomålen på lokal nivå. Det innebär också att bevaka dessa frågor från medborgarens perspektiv och därmed bidra till att Tyresöborna får en långsiktigt ekologiskt hållbar, grön, naturskön, trafiksäker, hälsobefrämjande och tillgänglig levnadsmiljö.

Vi bidrar med kunskap och driver frågor om natur-, klimat-, miljö-, folkhälso-, funktionshinder-, tillgänglighets-, mobilitets- och trafiksäkerhetsfrågor i såväl samhällsplaneringen som åtgärder i den fysiska miljön men också till kommunens övriga verksamheter, våra medborgare, organisationer och företag.

Enheten är lokaliserad i kommunhuset men har även ett tält på Måndalsstigen (gamla reningsverket) för förvaring av olovligt långtidsuppställda fordon (skrotbilar).

Vi köper parkeringsövervakning av gatu- och tomtmark av Svensk Bevakningstjänst AB.

Arbetsfälten är miljö- och klimatfrågor, ekologi, natur- och vattenvårdsfrågor, energifrågor, tillgänglighet och funktionshinderfrågor, folkhälsa, hållbar utveckling, mobilitet, trafikplanering och trafiksäkerhet. Arbetsfälten har många beröringspunkter och gemensamma nämnare.

Miljö- och trafikenhetens ansvarsområden är:

- Miljö- och klimatarbete (strategiskt)
- Kommunens klimatstrategi.
- Kommunens energieffektiviseringsstrategi (inom ramen för det statliga stödet 2010-2014).
- Genomförande och uppföljning av Borgmästaravtalets åtaganden och förpliktelser.
- Den kommunala energi- och klimatrådgivningen.
- Uppföljning av kommunens energiplan.
- Naturvårdsarbete (strategiskt).
- Skötselplaner för kommunal naturmark i samarbete med naturvårdspersonal.
- Nybildande av, och skötselplaner för, naturreservat.
- Recipientprovtagning (vattendrag, sjöar och innerfjärdar).
- Trafikplanering och trafiksäkerhetsåtgärder.
- Parkeringstillstånd för funktionshindrade.
- Parkeringsövervakning.
- Hantering av olovligt, långtidsuppställda fordon (övergivna fordon och skrotbilar).
- Upplåtelse av allmän platsmark.
- Folkhälsoarbete (strategiskt).
- Kommunens tillgänglighetsplan.
- Det kommunala rådet för funktionshinderfrågor (sekreterare).
- Enkelt avhjälpta hinder.
- Söka statlig medfinansiering för tillgänglighetsanpassningar, gång- och cykelbanor, trafiksäkerhetsåtgärder, vattenvårdsåtgärder (LOVA) och naturvårdsåtgärder (LONA).

2.8 Omvärldsanalys och framtid

Miljö- och trafikenheten

Miljö, klimat och natur

De 16 nationella miljömålen som ska vara uppfyllda till 2020 har dystra prognoser. Det är bara målet om skyddande ozonskikt som ser ut att hålla. Trenderna är dock i regel positiva eller går i alla fall inte åt fel håll förutom för begränsad klimatpåverkan som går i fel riktning. KSL (Kommunförbundet Stockholms Län) har av kommundirektörerna i länet fått i uppdrag att de regionala miljömålen måste ha en tydlig koppling till det operativa miljöarbetet i kommunerna. En sådan koppling ska ge ökade förutsättningar att genomföra åtgärder som är direkt kopplade till de prioriterade målen.

Klimatförändringar. Världsbankens klimatrapport Turn Down the Heat – Why a 4 Degree Warmer World Must Be Avoided publicerades i november 2012. Rapporten varnar för en 4°C temperaturökning fram till år 2100 – en dubbelt så stor temperaturökning än det mål på max 2°C som fastlades på klimattöbet i Köpenhamn 2010. En 4°C temperaturökning har allvarliga konsekvenser som följd. Bland annat kommer stigande havsnivåer, översvämningar, extrema värmeböljor och ökade nederbörds mängder förekomma i mycket högre grad än vad som tidigare befarats, om inte kraftfulla åtgärder vidtas.

Klimat- och energistrategi för Stockholms län. Under 2012 skickade länsstyrelsen ut en remiss till klimat- och energistrategi för Stockholms län. Strategin innehåller fem regionala mål inom klimat- och energiområdet som ska vara uppnådda i Stockholms län till år 2020

Förslag till regionala mål till år 2020:

- Länet utsläpp av växthusgaser utanför handeln med utsläppsrätter minskar med 25 %.
- Regionens energianvändning blir 20 % effektivare.
- Energianvändningens klimatpåverkande utsläpp minskar med 20 % per invånare (och med 40 % till år 2030).
- En femtedel av transportsektorns energianvändning är förnybar.
- All energiproduktion sker med förnybara bränslen.

Miljöbilsdefinition 2013. Regeringen har fattat ett beslut om en ny miljöbilsdefinition som gäller från 2013 som i korthet innebär att dagens gräns på 120 gram CO₂/km kommer att sänkas till 95 gram men i ett system som också tar hänsyn till bilens vikt. Det betyder att en större och tyngre bil med utsläpp över 95 gram ändå kan godkännas. För bilar som kan drivas med alternativa bränslen, exempelvis gas och etanol, kommer gränsen att vara 150 gram.

Denna definition innebär bland annat att utbudet av modeller på marknaden kommer att begränsas kraftigt, åtminstone under en övergångsperiod. För personbilar kan det innebära att många väljer att behålla äldre bilar. Alternativt kan bli att de väljer att anskaffa icke miljövänliga bilar privat istället för att välja alternativet personbil. Enligt den CERO-analys som kommunen har genomfört skulle det påverka miljöbelastningen mycket negativt.

Tyresö kommun har fattat beslut om att den tidigare definitionen om 120 gram CO₂/km fortfarande ska gälla för kommunen verksamheter men att definitionen ska omprövas årligen.

Samordnad varudistribution En förstudie om samordnad varudistribution har genomförts 2012 för samtliga kommuner på Södertörn. Projektstart för genomförande 2013.

Folkhälsa

Värmeböljor. Längre och intensivare värmeböljor kommer att bli vanligare i och med klimatförändringen. I avhandlingen ”Short-term effects of ambient temperature on daily death and hospital admissions” presenteras de första svenska studierna av värme och dödlighet (Rocklöv, 2009). Slutsatsen i avhandlingen är att hälsoeffekter till följd av temperatur och väderförhållanden bör tas på allvar och att preventiva strategier bör utformas. Det finns därför ett behov att sprida kunskap om hur värme påverkar hälsan främst för personal inom hemtjänst- och äldreomsorg kring hur att hantera sjuklighet under en värmebölja.

Tillgänglighet

Regeringsbeslut om att bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ska omfattas av svensk diskrimineringslagstiftning. Den 14 juni 2012 beslutade riksdagen att bristande tillgänglighet ska omfattas av diskrimineringslagstiftningen. Regeringen ska skyndsamt återkomma till riksdagen med ett lagförslag då det inte finns anledning att fördröja en lagreglering på området. En avgörande förutsättning är, enligt riksdagen, att reformen införs på ett samhällsekonomiskt ansvarsfullt sätt.

Den nya plan- och bygglagen. En ny byggproduktförordning -CPR- antogs av EU den 24 april 2012. Den kommer att helt ersätta det mer oprecisa byggproduktdirektivet (CPD) den 1 juli 2013. Förändringen från förordning till direktiv medför att det blir direkt gällande och ska införas i nationell lagstiftning, vilket påverkar PBL med vissa ändringar gällande från den 1 juli 2013. Kraven på byggprodukter som ingår i byggnadsverk kommer att skärpas så att produkterna bland annat i högre utsträckning anpassa till personer med funktionsnedsättning.

Trafik

SL arbetar med en ny stamnässtrategi som kommer på remiss våren 2013 där det föreslås förändringar för Tyresö.

2013 påbörjar SL ny kollektivtrafikupphandling för Tyresötrafiken. Avtalet kommer att börja gälla 2016.

Regional cykelplan (Trafikverket) kommer på remiss våren 2013. Cyklandet ökar i hela länet både vad det gäller arbetspendling och fritidscyklning, sommar som vinter. Trafikverket vill ha avtal med kommunerna för genomförande med nya länkar och förbättringar i befintliga stråk. Det finns statlig medfinansiering från bland annat trafikverket att söka för åtgärder som förbättrar cykelframkomligheten.

Åtgärdsprogram för buller. EU:s direktiv om omgivningsbuller är inne i sin andra fas. Bullersituationen kartläggs i medlemsstaterna. Åtgärder kommer att tas fram av EU-kommissionen. I augusti 2013 kommer naturvårdsverket att ha full klarhet över bullersituationen samt ha tillgång till färdiga åtgärdsprogram.

2.9 Verksamhetsförändringar 2014

Inga verksamhetsförändringar förväntas genomföras 2014.

3. VÄGHÅLLNING, PARK, IDROTT OCH FRILUFT

3.1 Årets verksamhet

Gatusektionen.

Gatusektionen är med i planering samt bygger och ansvarar för drift och underhåll av vägarna i kommunen. Sektionen arbetar för en ren och säker gatumiljö med bra belysning och hög tillgänglighet. Sektionen använder upphandlade entreprenörer för beläggningsarbete och vinterväghållning.

Vinterväghållningen.

Resurserna för vinterväghållning står redo från och med den 15 oktober till och med den 15 april.

Vintern 2012 började med säsongens första snöfall den 22 januari och som följdes upp med en snökanon den 2 – 3 februari. Totalt kom det cirka 40 cm snö under dessa två tillfällen. Mars månad var extremt varm. Därför påbörjades diskussioner om sandupptagning, men erfarenheten säger att ingen sandupptagning ska påbörjas före den 15 april. Även i år stämde detta då ett sista snöfall kom den 14 april. Året avslutades den 5 – 6 december med ett rejält snöfall, 40 cm på cirka tio timmar. Detta snöfall och flera små snöfall höll oss fullt sysselsatta hela december. Extra resurser som väghyvlar och lastbilar rekviderades.

Barmarksunderhåll.

Förutom ordinarie barmarksunderhåll så har ett stort antal gator och delar av gator hastighetsreducerats ner till 40 km/tim. Året beläggningsprogram har motsvarat ny beläggning på cirka 16 000 kvm asfalt. Asfalteringsarbetena besiktigades i oktober. Dikning har utförts med 6 000 löpmetrar utefter kommunens vägnät i första hand inom Skälsåtraområdet och inom Fornudden.

Parksektionen.

Sektionen för park är med i planarbetet samt bygger och ansvarar för drift och underhåll av parker, lekparkar, grönområden och naturmark allt i enlighet med kommunens grönplan. Sektionen arbetar för att skapa en ren, trygg och säker parkmiljö med bra belysning och hög tillgänglighet. Verksamheten arbetar med att utveckla och bevara den yttre miljön. Under året har samtliga lekplatser säkerhetsbesiktats. En ny lekplats har anlagts i Bollmoradalen, ett mycket uppskattat inslag. 2012 anställdes en sektionschef för parksektionen.

Idrott- och friluftsektionen.

Idrott- och friluftsektionens verksamhet är att ge kommuninvånarna, föreningarna, skolverksamheten god service och ändamålsenliga anläggningar inom idrotts- och friluftsområdena för träning, motion och rekreation. Kommunens två huvudidrottsplatser är Tyresövallen och Trollbäckens IP. Skolor prioriteras under dagtid och föreningar övrig tid. Allmänheten ska också beredas tillfällen för egen aktivitet. På Alby friluftsområde finns elljusspår och stora ytor för spontan idrott och lek samt ett bad. Vintertid finns möjlighet att åka skridskor på Albysjön. Under året har stora resurser lagts ner på Tyresövallen och dess anläggning allt för att klara arenakraven från fotbollsförbundet.

Friluftsektionen nominerades till ”Årets Naturbevakare”. Det är ett pris som länsstyrelsen i Stockholms län sedan 2010 delar ut till personer som arbetar med att bevara, sköta och utveckla länets cirka 140 naturreservat.

Motiveringen för Stefan Barthelssons nominering löd: ...tillsammans med sin personal gör han ett stort arbete med att vägleda besökare, arbeta med naturvård praktiskt i kommunens reservat och hålla alla friluftsanläggningar i gott skick. Detta med ett gott öga för bra naturvård på det

lokala planet och ett gott samarbete med såväl andra kommunala enheter som med föreningslivet.

3.2 Måluppfyllelse i Kommunplan

I Kommunplan 2012 – 2014 angavs följande mål:

Mål att uppnå 2014

1. Tyresös gång- och cykelvägnät är anslutet till grannkommunernas nät.

Målet beräknas bli delvis uppfyllt. Vi ansluter till Stockholm 2013 längst Töresjövägen och Tyresövägen mot Storkällan. Anslutning till Haninge via Tyresta är fortfarande beroende av kommande utrymme i budget. Bro över Gudö å beräknas inte vara byggd 2014. Projektering tillsammans med Haninge kan tidigast påbörjas 2013. Anslutning till Huddinges nät över Trångsundet är orealistisk med tidshorisont 2014.

2. Tyresö är en av de tio trafiksäkraste kommunerna i landet.

Målet beräknas bli uppfyllt. Tyresö var den åttonde trafiksäkraste kommunen i landet 2011. Trafikolycksstatistiken släpar alltid efter ett år. Vid utgången av 2013 kan definitiv statistik för 2012 redovisas och 2014 kan definitiv statistik för 2013 redovisas. Då antalet olyckor är relativt litet slår en olycka med flera skadade väldigt hårt på utfallet.

3.3 Måluppfyllelse i nämndplan

I nämndplan 2012 angavs följande mål:

1. Gång- och cykelvägnät byggs ut under 2012 med minst 400 meter.

Målet är uppfyllt. 500 meter gångbana vid Skälsättravägen samt 608 meter gång- och cykelbana vid Myggdalsvägen har byggts ut.

2. En plan för ett ökat cyklande utarbetas samt för fortsatt utbyggnad av gång- och cykelnätet (GC-nätet), med fokus på att förbättra förbindelserna till våra grannkommuner.

Målet är delvis uppfyllt. Arbetet pågår. Arbetet har fokuserat på en cykelplan som ska vara klar under första kvartalet 2013.

3. Tyresö är en av de tio trafiksäkraste kommunerna i landet.

Målet är uppfyllt. Tyresö var den åttonde trafiksäkraste kommunen i landet 2011. Trafikolycksstatistiken släpar alltid efter ett år. Vid utgången av 2013 kan definitiv statistik för 2012 redovisas.

4. Gatu- och parkbelysningen ska byggas och drivas med större energieffektivitet så att energi användningen sjunker med 3 % -enheter.

Målet är delvis uppfyllt arbetet pågår och kommer först att vara klart under 2013

5. En tipstelefon för allmänheten för enkelt avhjälpta hinder inrättas.

Målet är uppfyllt. Utredningssekreterare för handikapprådet har i samarbete med informationsenheten beslutat att ett formulär på kommunens hemsida var mer lämpligt.

6. En ny lekplats byggs i Bollmoradalen som är tillgänglig och trygg med stort lekvärde för barn i alla åldrar.

Målet är uppfyllt, en ny lekplats med stort lekvärde är byggd i Bollmoradalen.

7. *Två parker utvecklas under året för friskvård med motionsredskap.*
Målet är inte uppfyllt

3.4 Viktiga händelser

Under 2012 anställdes en sektionschef för parksektionen. På gatusektionen återtogsv jourverksamheten från entreprenör till egen personal (arbetsledning) allt för att samordning och likahanterings principer för entreprenörer ska kunna tillämpas. Under året påbörjades upphandlingen av asfaltsbeläggningar. Upphandlingen kommer att vara klar våren 2013.

Under året genomfördes en utredning och en översyn av idrott- och friluftsektionen som ledde fram till att friluftsektionen blir kvar i samhällsbyggnadsförvaltningen. Personalen på idrottsplatserna flyttas till fastighetsenheten inom konsult och servicekontoret.

3.5 Nyckeltal

3.6 Ekonomisk uppföljning

	Bokslut 2010	Bokslut 2011	Budget 2012	Bokslut 2012	Diff
Kostnader	56 781	53 112	53 912	59 069	-5 157
Intäkter	180	424	528	1 032	504
Netto	56 601	52 688	53 384	58 037	-4 653

Kommentar:

Underskottet för vägsektionen beror på första hand på de stora snömängderna under december samt kostnader för vägbelysning.

Parksektionen visar i princip ett nollresultat och idrott- och friluftsektionen visar ett underskott mest beroende på ökade kostnader på Tyresövallen och Alby friluftsområde. Det som balanserar upp idrott- och friluftsektionens resultat är ett överskott för simhallen och Trollbäckens IP.

3.7 Verksamhet och syfte

Ett rent, tryggt och säkert Tyresö i utveckling arbetar hela gatu- och parkenheten med. Gatu- och parkenhetens verksamhet syftar till att ha bra framkomliga vägar med bra beläggningar och bra belysning allt för säker trafik både för fotgängare och bilister. Gatusektionen bidrar även till utveckling i nya detaljplaner. Parksektionens huvudsyfte är att vårda och utveckla våra parker och grönmiljöer. Inom detta område ryms även utveckling av våra lekplatser i bemärkelsen säkerhet, tillgänglighet och lekvärde. Parksektionen deltar också i detaljplanearbetet och framtagandet av skötselplaner.

3.8 Omvärldsanalys och framtid

Utbyggnaden av Tyresöhalvön kommer att medför ökade driftåtaganden på vägnätet, såsom vägbeläggningar, dikningsarbeten, vinterväghållning och belysning. Under utbyggnaden av de nya detaljplanerna kommer också slitaget på det befintliga vägnätet att öka. Detta kommer i sin tur också att påverka driftåtaganden inom vägsektionen. Vid fortsatta extrema vintrar blir det svårt både ekonomisk och organisatoriskt att klara detta inom verksamhetens budgetramar utan att detta får konsekvenser för övriga verksamheter såsom vägbeläggning, trafikmålningar (linjemålningar). Detta kommer att leda till kapitalförstöring och onödigt dyra driftskostnader när nödvändiga underhållsarbeten skjuts på framtiden.

Utbyggnaden på Tyresöhalvön kommer att medföra ökade driftåtaganden även på park och naturmark. Nya skötselplaner och förändring av ytor från extensivt skötta ytor till mer intensivt skötta ytor kräver både mer maskinella och personella resurser. Dessutom ökar mängden skräp i dessa områden.

Alby friluftsområde är ett mycket omtyckt och välutnyttjat rekreations område både sommar och vintertid. Kraven på spår och anläggningen i stort ökar med flera besökare.

Klimatförändringar, temperaturhöjningen leder bland annat till mer nederbörd, kraftigare och mer frekvent förekommande extremväder (stormar, skyfall, översvämningar, värmeböljor samt extrema snöfall med mera) som också får en större inverkan på infrastrukturen.

3.9 Verksamhetsförändringar 2014

Inga verksamhetsförändringar är planerade.

4 VA OCH RENHÅLLNING

4.1 Årets verksamhet

Vatten och avlopp

Förnyelse av VA-ledningar har skett genom omläggning av delsträckor i Lindalen, Trollbäcken, Fårdala och i Bollmoraområdet. Totalt omfattar det cirka 625 meter ledningssträckor. Vidare har infordring och reovering av cirka 960 meter ledningar genomförts. Nyanläggning av serviser för äldreboende samt dagvattenlösning har utförts i Tyresö Strand. En provisorisk VA-anslutning utförts för kommande flerbostadshusprojekt vid Bollmora Gårdsväg.

Nyanläggning av VA-ledningar vid Slånbacken och Tyresö Strand slutfördes under oktober. Anslutning av berörda fastigheter påbörjades under november månad. Ny väganpassad dagvattentechnik har anlagts samarbete med miljö- och trafik- samt gatuenheten utmed vissa gatustråk i Öringe och Trollbäcken.

Relining av spillvattenledning under busstorget i Tyresö centrum genomfördes som akutåtgärd på grund av ledningskollaps vilket även blev nödvändigt att utföra utmed del av Myggdalsvägen. Den sistnämnda åtgärden genomfördes i samband med utbyggnad av gång- och cykelväg vilket innebar att ekonomiskt bidrag från trafikverket kunde användas till 50 % för ledningskostnaderna.

Två ytterligare mätpunkter har tagits i drift för en effektivare övervakning och snabbare åtgärder vid tryckfall i renvattennäten. Frekvensen av vattenläckor har varit i nivå (22 stycken) jämfört med föregående verksamhetsår (21 stycken) och antalet avloppsstopp (24 stycken) ungefär motsvarande år 2011 (25 stycken). Däremot påverkades även VA-verksamheten åter av vinterperioden från december genom ökade behov av snöfriläggning och förstärkt tillsyn av brandposter, pumpstationer och tillhörande anläggningar med ökade kostnader som följd.

Nederbörds mängderna under året har varit ovanligt stora, drygt 950 mm, jämfört med ett normalår som brukar uppgå till cirka 650 mm. Denna ökning med nästan 50 % har därför tillfört större dag- och dränvattenvolymer till spillvattennätet som också inneburit ökade kostnader för behandling av spillvatten. Ett antal större skador och brandskador på pumpanläggningar samt styr- och reglerutrustning har uppstått under året vilket krävt akuta åtgärder och förtida reinvesteringar.

I avsaknad av hanteringsplats för massor från både planerade och akuta VA-arbeten har fortsatt stora volymer jord- och schaktmassor transporterats till anläggningar utanför kommunen. Detta har bidragit till höga transport- och behandlingskostnader för dessa massor. Samtidigt har projektering och anläggande av ny masshanteringsplats vid Mediavägen påbörjats som följd av att detaljplanen för området vann laga kraft under våren.

En ny VA-taxa med reviderade bruksavgifter har arbetats fram och som fastställts av kommunfullmäktige under december månad.

4.2 Måluppfyllelse i kommunplan

Dricksvattnet i Tyresö håller så hög standard att 95 procent av invånarna anser att vattnets kvalitet är bra.
Målet är uppfyllt

4.3 Måluppfyllelse i nämndplan

En ökad förnyelsetakt i ledningsnäten innebär att en god dricksvattenkvalitet kansäkerställas samt att renvattenförlusterna gradvis kan minska och årsvis inte överstiger 15 %.

Målet är inte uppfyllt på grund av otillräcklig förnyelsetakt och förluster via läckor.

VA-verksamheten uppnår energieffektivisering motsvarande 10 % genom anpassning till nya driftmetoder och nyttjande av ny teknik där detta tillämpats.

Målet är uppfyllt

4.4 Viktiga händelser

4.5 Nyckeltalsredovisning

	Utfall 2010	Utfall 2011	Utfall 2012
1000-tals m³			
Försålt vatten	2 625	2 750	2 700
Inköpt vatten	3 381	3 530	3 600
Avlett vatten	4 388	4 512	4 700
Kostnad kr/m²			
Inköpt vatten	2,22	2,11	2,21
Avlett vatten	2,61	2,58	2,83

4.6 Ekonomisk uppföljning

VA

	Bokslut 2010	Bokslut 2011	Budget 2012	Bokslut 2012	Diff
Kostnader	56 072	59 554	56 355	60 261	-3 906
Intäkter	58 793	53 222	56 355	62 176	5 821
Netto	2 721	-6 332	0	1 915	1 915

Kommentar: Verksamhetsåret påbörjades med en ingående balans om – 6,3 mnkr. Årets resultat innebär att balanseringskravet enligt budget om +1,9 mnkr uppnås. Resultatet påverkas samtidigt av ökade kapitaltjänstkostnader för exploateringskostnader i genomförda detaljplaneetapper samt av nödvändiga, förtida förbättringsåtgärder vid pumpstationer och i ledningsnät. VA-verksamhetens årsresultat har även påverkats av höga grundvattenstånd under delar av året och kraftigt ökade nederbördsmängder vilket inneburit ökade kostnader för behandling av större spillvattenflöden. Även vinterns stora snömängder innebar ökade kostnader för framtagning och förstärkt underhåll av brandposter och andra anläggningar.

Investeringar

Kommentar: Investeringar i nyanläggning av serviser och anslutningar för ny bebyggelse har fortgått i enlighet med budget. Omläggning och ledningsförnyelse har genomförts i stor omfattning trots en mindre förnyelsetakt än vad som krävs för att klara en rimlig omsättningstid om 100 år för ledningsnät och tillhörande anläggningar. Samtidigt har större, nödvändiga reinvesteringar varit tvungna att utföras på grund av akuta skador på vissa högbelastade

spillvattenledningar och pumpstationer. Upprustning av övervakningssystem för högreservoar och förstärkta pumpresurser i reservoaren och tillförande pumpanläggningar har genomförts. Utredning av upprustningsbehov för reservoar har ännu inte färdigställts. Utförande av fördröjningsmagasin för dagvatten i Södra Lindalen samt dagvattenanläggning vid Prästängen, Krusboda anstår till dess nya budgetbeslut fattas 2013.

4.7 Omvärldsanalys och framtid

VA

Höjda elkostnader att förvänta – belastar driftkostnader och VA-kollektivets avgifter.

Klimat effekter genom mer intensiva och ökade nederbördsmängder påverkar indirekt spillvattenflödena och dessas kostnader. Detta ställer även ökade behov av uppdimensionering av ledningssystem samt att fördröjningslösningar för dagvatten löpande anläggs.

Stigande ålder för delar av VA-nätet kräver ökad förnysetakt för att bibehålla vattenkvalitet och leveranssäkerhet.

Utvidgning av VA-verksamhetsområden innebär ökade drift-, underhålls- och resursbehov.

4.8 Verksamhetsförändringar 2014

Den pågående utbyggnaden av VA-systemen, främst i östra Tyresö, medför fortsatt ökade behov av tekniska kapacitetsförbättringar och viss förändring i befintliga, mottagande delar av VA-nätet. Ett allt mer åldrande VA-nät i delar av kommunen kräver ökade tillsyns- och underhållsinsatser varför även förnysetakten för ledningsnäten måste påskyndas under året.

VA-verksamheten har påbörjat en gradvis anpassning till att en klimatförändring även innebär ökade behov av att se över dimensionering och magasineringsförmågorna i befintliga och nya delar av ledningsnät och tillhörande anläggningar. Under året har arbeten med att förändra befintliga VA-anslutningar och -anläggningar fortsatt. Detta berör främst kommunens äldre delar med befintliga anslutningar av tak- och dräneringsvatten till spillvattennätet. Åtgärderna genomförs för att minska belastningen på befintliga spillvattenanläggningar vid perioder av ökad nederbörd och höga grundvattenstånd.

5 Renhållning

5.1 Årets verksamhet

Renhållningsverksamheten har under 2012 i huvudsak arbetat med förberedelse av omställning av avfallstjänster samt införande av matavfallsinsamling. En gemensam upphandling av behandling matavfall har påbörjats tillsammans med Nacka kommun under slutet av året och ny entreprenadperiod förväntas börja gälla från april 2013.

Revidering av renhållningsföreskrifter med anledning av förändringarna i avfallstjänster och nya avfallsentreprenader har påbörjats under senare delen av hösten för att kunna fastställas under våren 2013. Informationsaktiviteter inför införande av matavfallsinsamling har påbörjats och genomförts under höst-vinter. En enkätundersökning har genomförts under december månad bland en utvald del av abonnenter.

Nya arbetsmiljökrav avseende begränsning av slangdragning vid slanhämtning från enskilda VA-anläggningar har inneburit att information och samråd med samtliga berörda enskilda fastighetsägare om alternativa hämtlösningar har fortgått under året. De samlade slangdragningsproblemen omfattar ett tusental fastigheter och anläggningar.

5.2 Måluppfyllelse i kommunplan

Insamlingen av hushållsavfall sker på utsatt tid och på ett sådant sätt att minst 80 % av abonnenterna är nöjda med hur tjänsterna utförs.

Målet är delvis uppfyllt. Detaljredovisning av resultat från enkätundersökning erhålls i slutet av januari 2013.

5.3 Måluppfyllelse i nämndplan

Löpande införa matavfallsinsamling för att minska avfallsmängderna tillförbränning och för att bidra till ökad biogasproduktion i länet. Under 2012 ska 40 % av avfallsabbonenterna ha anslutit sig till matavfallsinsamling

Målet är delvis uppfyllt. Andelen anslutna abonnenter uppgår till drygt 55 % av de som erbjudits tjänsten.

Uppnå ökad källsortering och avfallsminskning genom att behovstömning ^{...} i hela kommunen

Målet är delvis uppfyllt. Denna avfallstjänst tillämpas hos cirka 1 000 abonnenter i delområden där matavfallsinsamling införts. Ett samlat införande hos alla abonnenter genomförs under 2013.

Andelen kunder som är nöjda med hur avfallstjänsterna utförs uppgår till minst 85 %

Målet är delvis uppfyllt. Detaljredovisning av resultat från enkätundersökning erhålls i slutet av januari 2013.

5.4 Viktiga händelser

Brukarundersökning avseende nöjdhet och kvalitet inom verksamheten genomfördes under december månad bland utvalda abonnenter. Utfallet slutredovisas i januari månad 2013.

5.5 Nyckeltalsredovisning

	Utfall 2010	Utfall 2011	Utfall 2012
Avfall i ton			
Hushållsavfall	9 466	9 539	9 400
Grovavfall	10 582	10 713	9 598
Farligt avfall	143	150	90
Matavfall	0	0	50
Totalt	20 191		150
Slam	14 115	14 600	16 022
Kompostrabatter			
Enskilda hushåll	1 424	1 491	1 400
Flerfamiljshushåll	1 164	1 771	1 706

Investeringar

Verksamhetens investeringar under 2012 har i huvudsak berört anskaffning av nya avfallskärl inför övergången till matavfallsinsamling, men även till följd av fortsatt införande av underjords-behållarlösningar inom vid grupphusområden med mera samt till systemlösningar för registrering av kärl i samband med införandet av behovshämtning.

5.6 Ekonomisk uppföljning

	Bokslut 2010	Bokslut 2011	Budget 2012	Bokslut 2012	Diff
Kostnader	32 112	35 208	31 672	37 872	-6 200
Intäkter	32 758	33 677	31 672	32 987	1 315
Netto	673	-1 531	0	-4 886	-4 886

Kommentarer:

Periodens utfall visar på ett negativt resultat orsakat av ökade kostnader trots vissa ökade periodiska intäkter. Kostnadsökningen består till stor del av ökade kapitalkostnader, 1,8 mnkr, för tidigare investeringar i samband med utbyggnader vid kretsloppscentralen samt delvis av uppkomna behov av att transportera och behandla trädgårdsavfall vid andra behandlingsanläggningar i regionen. Dessutom har tillfälligt ökade underhållsbehov vid kretsloppscentralen påverkat det samlade resultatet. Vidare har personalkostnaderna ökat till följd av projektanställning för införande av matavfallsinsamling och omställning av slamtjänster som följd av förelagda arbetsmiljökrav.

5.7 Omvärldsanalys och framtid

Renhållning – avfall

Fortsatta behov av optimering av avfallslösningar krävs för att minska avfallsmängderna och dess farlighet samt för att uppnå en långsiktigt hållbar avfallsverksamhet.

Införande av matavfallsinsamling är ett viktigt steg mot ett bättre resursutnyttjande ur avfall. Införande av behovsanpassad insamling av hushållsavfall ger medborgarna möjlighet till kostnadsbesparing samtidigt som avfallsmängderna minskas och källsortering ur avfallet ökar.

Källsortering behöver förbättras och kan komma att förändras som följd av att delar av utförandet av producentansvaret eventuellt flyttas över till kommunerna.

5.8 Verksamhetsförändringar 2014

Renhållning

Inom renhållningsverksamheten pågår ständigt förändringar i takt med skärpt lagstiftning och strävan i att minska avfallets mängder och farlighet. Dessutom ska verksamheten så långt möjligt bidra till uppfyllelsen av nationella och lokala miljömål bland vilka resursutnyttjandet och återvinningen av avfallet har hög prioritet.

Verksamheten har påbörjat övergången till behovsstyrd hämtning av hushållsavfall och gradvis införande av matavfallsinsamling. Dessa nya tjänster förväntas bidra till avfallsminskning och bättre utnyttjande som en resurs, bland annat för samhällets ökade behov av biogas.

En förbättrad konjunktur innebär samtidigt ökade mängder av grovavfall, vilket påverkar verksamheten vid kretsloppscentralen och påföljande behandlingskostnader.

6 CENTRALKÖK

Uppdraget är att laga mat till de skolor som inte har egna produktionskök. Personella resurser består av sex tjänster av vilka fyra är uppehållstjänster.

6.1 Årets verksamhet

Förutom matproduktion och leveranser till skolor med mottagningskök har skolor under ombyggnad producerat sin mat på centralköket.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund har utfört två inspektioner utan anmärkning av kökets egenkontroll.

Inga förändringar på personalsidan.

Minskat antal elever har skapat ett underskott i ekonomin. Från 7 500 när avvecklingen började till 2 500 år 2012.

6.2 Kommunövergripande mål, nämndens mål samt egna mål

<i>Mål</i>	<i>Uppfylld</i>
25 % Ekologiska livsmedel	Målet är uppfyllt
2014 ska köket vara nedlagt	Målet blir uppfyllt

6.3 Aktiviteter

Inga aktiviteter

6.4 Ekonomisk uppföljning

	Bokslut 2010	Bokslut 2011	Budget 2012	Bokslut 2012	Diff
Kostnader	11 559	9 180	9 468	8 220	1 248
Intäkter	11 368	8 068	9 468	6 175	-3 293
Netto	-191	1 113	0	-2 045	

Kommentar:

Underskottet beror på att tio skolor lagar sin egen mat idag vilket leder till minskade intäkter.

6.5 Framtiden

2014 ska centralköket vara avvecklat.

Kvar att få produktionskök är Strand, Fårdala, Sofieberg, Hanviken och Gymnasiet.

7 PLAN OCH EXPLOATERING

Mark och exploatering

7.1 Årets verksamhet

Kommunens *mark- och exploateringsenhet* består av elva personer, fem med exploateringskompetens och fem med projekteringskompetens. En tjänst är rubricerad som administrativt biträde och omfattar 25 % arbetstid.

Utbyggnaden av östra Tyresö tillsammans med många övriga exploateringsprojekt gör att verksamheten går för högtryck. I flera projekt anlitas konsulter framför allt i byggskedet för att klara de uppsatta målen.

Många projekt har under 2012 kommit till genomförandeskedet vilket innebär mycket arbete för såväl projektörer som exploateringsingenjörer. Exempel på sådana projekt är Strandängarna, kv Järnet, kv Porträttet, Strandudden, bostäder och affärslokaler i centrum med flera vad det gäller exploatörsplaner. Vad det gäller förnyelseplaner har områdena Slånbacken och Måsvägen färdigställts. Under genomförande är Sjöbacken och Orrnäset som båda färdigställs under 2013.

Exploateringsprojekten domineras av bostadsrätter i flerfamiljshus men även hyresrätter planeras i två projekt (Vid Hasselbacken och vid Njupkärrsvägen). Utbyggnaden av östra Tyresö står för majoriteten av den tillkommande villabebyggelsen.

Enheten ansvarar även för förvaltande av kommunens mark och avtal och upplåtelser kopplade till denna. Under 2012 slöts avtal med Skanova angående nedläggning av fiberkabel för betjäning av privathushåll. Intensiva förhandlingar har även förts med Vattenfall rörande deras elledningar som till största delen ligger i kommunal mark utan avtal eller rättighet, dock utan framgång. Detta arbete fortsätter under 2013.

Enheten har även projekterat flertalet trafik och miljöprojekt såsom utbyggnad av gångbana Skälsätra, curvesprojekt och el-snabbladdningsstation.

Planenheten slogs under året ihop med bygglovsenheten under en gemensam chef. Hopslagningen har inneburit ett ökat samarbete mellan enheterna och att stadsbyggnadsprocessen därmed ytterligare stärkts. På enheten arbetar tre planarkitekter med planfrågor. En planarkitekt har slutat under året och en ny har rekryterats. I vissa planprojekt har konsulter anlåtats för att enheten kunna driva så många planprocesser som möjligt parallellt. 2012 har varit ett produktivt år med 13 planer som vunnit laga kraft, 13 planer som antagits, 13 planer som varit på underrättelse/utställning/granskning samt 18 planer som varit på samråd.

Även verksamhetsansvaret för den översiktliga planeringen ligger på enheten. Under året har en strategi för översiktsplanering i Tyresö kommun antagits. Översiktsplanen från 2008 har följts upp och förklarats aktuell. Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan har inletts.

7.2 Måluppfyllelse i Kommunplan

Mål: Vid utgången av planperioden finns ett samrådsförslag till en ny översiktsplan som utgår från kommunens vision för 2030.

Målet förväntas bli uppfyllt. Under året har en strategi för översiktsplanering i Tyresö kommun antagits. Översiktsplanen från 2008 har följts upp och förklarats aktuell. Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan har inletts.

7.3 Måluppfyllelse i nämndplan

Mål 1: En strategi för hur översiktsplanearbetet ska bedrivas är utarbetad.

Målet är uppfyllt.

Mål 2: Planen för centrumutvecklingen har uppdaterats, kompletterats och getts en högre detaljeringsgrad.

Målet är uppfyllt, under 2013 fortsätter arbetet med att tydligare definiera lämplig struktur och kvartersindelning inför det kommande detaljplanearbetet

7.4 Viktiga händelser

Projektarbetet PPS har utvecklats och projektplaner tas nu även fram för genomförandeskedet.

Aktuella plan- och exploateringsprojekt presenterades vid landshövdingens besök i kommunen.

Information om planer och bygglov på Östra Tyresö gavs på Tyresönäs villaägareförenings årsmöte den 9 maj.

Nedan redovisas de viktigaste händelserna kommundevis:

Tyresö centrum/ Bollmora:

Den komplicerade fastighetsbildningen rörande del av Bollmora 2:582 med flera (höghuset + handel) slutfördes efter långa förhandlingar. Strabag tillträdde och slutbetalade köpeskillingen. Byggnationen påbörjades.

Miljö- och samhällsbyggnadsutskottet gav förvaltningen i uppdrag att ta fram nya detaljplaner för den nordvästra delen av Tyresö centrum, det vill säga området mellan Bollmora torg och simhallen. Inför uppdraget togs en framtidsbild fram i samarbete med White arkitekter, som visar hur området kan utvecklas med drygt 500 nya bostäder i stadskvarter, kulturhus med mera.

Planen för cirka 200 nya bostäder längs Tyresö centrums nya tillfartsväg, Bollmora allé, vann laga kraft. Kommunens åtaganden för de 25 miljoner kronor som avtalats i exploateringsbidrag med VA-ledningar och allmänna ytor påbörjades. Wallenstam tillsammans med Oscar properties har övertagit bostadsprojektet från Stendörren.

Längs Njupkärrsvägen på före detta "UR-tomten" vann en ny plan med tillhörande exploateringsavtal laga kraft, som möjliggör cirka 200 nya bostäder i flerbostadshus och radhus. Planen innehåller även en ny möjlig lokalisering av brandstationen. Byggnation kan påbörjas under 2013.

Planen för Tyresö bostäders nya projekt Hasselbacken, som kommer möjliggöra cirka 200 nya hyreslägenheter i ett central läge, var på samråd under slutet av året.

Många protester blev det mot Brf Sjötungans planer på en ny föreningslokal. Planen som möjliggör detta vann dock laga kraft i slutet av året. Även planen för en flis- och masshanteringsplats i Lindalen vann laga kraft.

Samråd har genomförts för en ny livsmedelsbutik i anslutning till Tyresövägen samt för nya hyreslägenheter inom kvarteret Pluto.

Ett gestaltningsförslag för Tyresövägen mellan nya entrérondellen och korsningen med Bollmoravägen togs fram i samarbete med SWECO. Även gestaltningen av den nya lekplatsen i centrum, som blev startskottet på omvandlingen av stadsparken, togs fram i början av året i samarbete med Tema landskapsarkitekter.

En plan för Nyforsområdet har arbetats fram och skickats på samråd. Området kommer både att innehålla villafastigheter och delar med tätare bostadsbebyggelse i form av parhus och radhus, som ska anpassas till områdets karaktär.

Bostadsprojektet vid Bäverbäcken har under året inte kunnat löpa på i den takt som önskats, detta beroende på två privatägda verksamhetstomter där en överenskommelse om förvärv på något så när marknadsmässiga villkor inte kunnat uppnås. Exploatören HSB anser inte att det finns ekonomi i projektet för att förvärva de två fastigheterna till de pris som ägarna vill ha och projektet har avstannat. I dagsläget är det mycket tveksamt om projektet är möjligt att genomföra under de närmaste åren.

Östra Tyresö

Utbyggnaden av etappen Orrnäset pågick under året. Det är den hittills största och mest komplicerade förnyelseetappen då den rymmer den enda huvudvägen ut till Brevikshalvön.

Beslutet att upphäva § 113-förordnandet inom detaljplanen för etapp 7 på Östra Tyresö (Solberga) vann laga kraft efter en två år lång överklagandeprocess och planen kunde äntligen antas. Länsstyrelsen avsåg sedan i slutet av året det enda överklagandet av planen. Detta innebär att planen, oavsett om den överklagas vidare till mark- och miljödomstolen eller inte, troligtvis kommer kunna vinna laga kraft under 2013. Upphandling och inlösen av mark inom etapp 7 samt det starkt försenade arbetet med planen för etapp 8 (del av Raksta) kan då påbörjas.

Planarbetet för etapp 9 har inneburit många utmaningar, då området bland annat har dålig geoteknik. Planen ställdes dock ut i slutet av året och beräknas kunna antas under våren 2013.

Planarbetet för Brobänken etapp 10 påbörjades under året och planen skickades ut på samråd i december.

Stoppet för bygglovsavvikelser på östra Tyresö innebar att planmyndigheten fick i uppdrag att hitta en lösning på önskemålet om större byggrätter för de etapper på Östra Tyresö som inte får nya detaljplaner inom de närmaste åren. Efter intensiva förhandlingar med länsstyrelsen och omfattande inventeringsarbete har nya planbestämmelser som medger större byggrätter kunnat antas för tre delområden: del av Raksta, södra Trinntorp och del av Tyresö-näs. Planerna för södra Trinntorp och del av Tyresö-näs har blivit överklagade, medan planen för del av Raksta har vunnit laga kraft.

Till sommaren togs även ett förslag till ändring av planbestämmelser för yttre Brevik fram och skickades på samråd. I slutet av året kom besked från länsstyrelsen att de är beredda att pröva en ändring av planbestämmelserna för Ällmora, men inte för resten av yttre Brevik.

Strand:

I Tyresö strand fortsätter den stora omvandlingen från fritidsbebyggelse till olika typer av permanentbostäder. De sista omvandlingsplanerna är i genomförandeskede och i området Strandängarna har infrastruktur i form av vägar och VA samt den första bostadsetappen färdigställt. Fastighetsregleringsärendet där mark från Tyresö Strands markägareförening ska föras över till kommunen påbörjades. Lantmäteriet tar ersättningsbeslut i början av 2013.

Mycket arbete har under året lagts på planering av den framtida utformningen av Trädgårdsstadens etapp 3. Nästa steg i den formella planprocessen får dock avvakta, då marken i dagsläget behövs för masshantering.

Bostäderna inom projektet Strandudden har också blivit färdiga under året.

Trollbäcken:

En plan för ett kontors- och handelshus samt cirka 24 lägenheter längs Tegvägen vann laga kraft. Syftet är att de relativt stora lägenheterna, riktade mot nuvarande villaägare, är avsett att ge ett välbehövligt komplement till nuvarande bebyggelse i kommundelen.

7.5 Nyckeltal

Enheterna har inga nyckeltal.

7.6 Ekonomisk uppföljning

	Bokslut 2010	Bokslut 2011	Budget 2012	Bokslut 2012	Diff
Kostnader	3 492	4 291	4 075	4 992	-917
Intäkter	971	1 896	1 012	2 763	1 751
Netto	2 521	2 395	3 064	2 229	834

Kommentar:

Planenheten uppvisar ett resultat med både högre kostnader och intäkter än vad som budgeterats. De ökade kostnaderna beror på höga konsultkostnader i samband med ändringen av planbestämmelserna för delar av östra Tyresö. De ökade intäkterna är en följd av den naturliga variationen i intäkter från år till år som beror på vilken typ av planer som tas fram och vilka bygglov som beviljas.

Mark- och exploateringsenhetens resultat ligger i princip i nivå med budget.

Nedan kommenteras kort de större investeringsprojekt som ligger under verksamhetsområdets ansvar och där arbetet påbörjats:

Ombyggnad av Tyresövägen sträckan Bollmora allé – Bollmoravägen, total budget 10 miljoner kronor varav 7 miljoner kronor under 2012 och 3 miljoner kronor under 2013.

Ny ”liten” simhallsparkering, budget 1,5 miljoner kronor.

Projektet är upphandlade tillsammans, utfall 8,8 mnkr, avvikelsen består i fördrade underbyggnadsarbeten på grund av felaktigt uppbyggd väggkropp i arv efter Trafikverket. Diskussioner förs med ansvarig konsult för att detta inte upptäckts innan projektstart.

Kv Järnet, VA, lokalvägar med mera, total budget 25 miljoner kronor varav 7 miljoner kronor 2012.

Kostnaderna för året blev 8,1 miljoner kronor, en ökad kostnad om cirka 700 000 kronor för provisoriska åtgärder motsvarar största delen av avvikelsen. Denna täcks av motsvarande intäkt utöver budget för detta från exploatören.

Utredning ökad framkomlighet Tyresövägen, budget 500 000 kronor, utfall 540 000 kronor.

I princip enligt budget, avvikelsen beror på kostnader för kollektivtrafikstrategi som belastat projektet.

Trädgårdsstaden etapp 3, budget 1 miljon kronor, utfall 1,6 miljoner kronor.

Avvikelsen beror på att kostnad för fjärrvärmenedläggning i Strandallén belastat projektet med 600 000 kronor.

Ugglevägen, budget 10,1 miljoner kronor, utfall 1,9 miljoner kronor

Kostnaderna är till största delen hänförliga till geotekniska utredningar samt projektering.

Bostäder vid Njupkärrsvägen (Pluto), budget 2012, 0 kronor, utfall 120 000 kronor.

500 000 kronor finns i budget för projektet 2013, arbetet har startat tidigare än planerat. Kostnaderna är hänförliga till inmätning samt projektering av gång- och cykelväg längs med Njupkärrsvägen.

Bostäder vid Tegvägen, budget 1,1 miljoner kronor, utfall 130 000 kronor.

Större delen av kostnaderna kommer under 2013, budget kommer att klaras.

Övriga projekt

Kostnaderna för projekten Brobänken, Nyfors, Porträttet, UR-tomten och bostäder vid Södergården ligger under budget med marginal.

7.7 Verksamhet och syfte

Inga förändringar har skett i verksamhetens syften.

7.8 Omvärldsanalys och framtid

Med syftet att ge förutsättningar för en ökad bostadsbyggnation har en mängd olika utredningar och regeringsuppdrag startats inom plan- och exploateringsområdet. Andra förändringar som påverkar kommunen redan nu är reglerna om arbetsmiljöansvar. Oavsett lagar och regler styrs bostadsbyggandet i huvudsak av ekonomi. De pågående ekonomiska oroligheterna i Europa har medfört en nedgång rörande försäljning av nyproducerade bostäder. I tider av ekonomisk nedgång finns en oro att boka upp en bostad till ett fast pris idag och sedan sälja sin egen bostad vid ett senare tillfälle. I Tyresö finns flera projekt där den tröga försäljningen påverkar utbyggnadstakten. Dock beräknas en fortsatt koncentration av befolkningen till de tre storstadsregionerna.

Runt 2025 kommer av allt att döma mer än halva Sveriges befolkning att bo i Stockholms, Göteborgs och Malmös lokala arbetsmarknadsregioner.

De utredningar som regering och riksdag har att ta ställning till är följande:

Översyn av vissa byggfrågor – Dir 2011:100. Utredning för att se över byggfrågor i syfte att underlätta byggandet. Utredningen ska:

- Kartlägga kommunernas tillämpning av bestämmelserna om tekniska egenskapskrav i PBL, plan och byggförordningens samt Boverkets byggregler.
- Analysera vilka effekter tillämpningen av de tekniska egenskapskraven samt kommunernas särkrav (energi, tillgänglighet med mera) har på bland annat byggkostnaderna.

Utredningen förväntas innehålla förslag på att förbud mot tekniska egenskapskrav igenomförandeavtal. Genomförandeavtal ska bifogas detaljplanen i samråds- och granskningskedena. Länsstyrelsen föreslås kunna upphäva planbestämmelser som saknar stöd i PBL. Enligt förslaget ska länsstyrelsen tas bort som första instans vid överklagande för att förkorta processen.

Översyn av bestämmelserna om genomförande av detaljplan- Dir 2011:104. Utredningen ska utarbeta förslag till gatukostnads- och exploatörsbestämmelser som:

- är enkla att förstå och tillämpa,
- innebär att kostnaderna fördelas på ett skäligt sätt,
- kan vinna acceptans hos kommuner och fastighetsägare,
- förbättrar förutsättningarna för ett effektivt plangenomförande,
- preciserar vilka investeringar i infrastruktur som exploatörsbestämmelserna ska kunna vara tillämpliga på och om möjligt kan tillämpas direkt i form av särskilda planbestämmelser.

Kommunal markanvisning. Statskontoret har fått i uppdrag att beskriva och utvärdera den kommunala markanvisningsprocessen och hur den påverkar konkurrenssituationen. Utredningen ska utföras i samarbete med Boverket och KTH och rådgöras med SKL.

Kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Boverket har på uppdrag av regeringen lämnat en rapport angående lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Rapporten föreslår att nuvarande lag upphävs och ersätts med en ny lag med tonvikt på begreppet "boendeplanering". Såväl befintligt bestånd som nytillkommande bostäder föreslås ingå. Den nya lagen föreslås även ha ett ökat regionalt fokus. Boverket ska också utreda planförenklade åtgärder.

Förenklat regelverk för smålägenheter. Boverket har fått i uppdrag att utreda möjligheten att förenkla regelverket för student- och ungdomslägenheter (max 35 kvm).

SKL ska under 2013 komma med ett nytt förslag till plan- och bygglovstaxa. Även en förändring av sanktionsavgifter väntas under 2013.

Hyresrättens förutsättningar - Dir 2011-108. Utredningen ska analysera marknaden för hyresbostäder och lämna underlag för ställningstaganden till hur den ska utvecklas. Utgångspunkten är att villkoren för de olika boende- och upplåtelseformerna ska vara så likvärdiga som möjligt och att staten inte omotiverat ska gynna eller missgynna någon form.

Vinstdelning vid expropriation – Dir 2011:20. Utredning med uppgift att föreslå en ordning för vinstfördelning vid expropriation med fokus på mobilmaster. Utredningen är klar och föreslår en särskild förhöjd ersättning för master, ersättningen ska baseras på arrendenivåer och varierar på grund av detta var i landet masten är lokaliserad.

Boverket har på regeringens uppdrag arbetat fram en ny vision, Sverige år 2025. Den lyder; ”I Sverige år 2025 finns vardagslivet nära bostaden och vi går, cyklar och rör oss mer i den alltmer funktionsblandade staden. De flesta av oss bor i storstadsregionerna, vilka växer i orter längs kollektivtrafikstråk. De regionala högskoleorterna växer och våra dagliga resor underlättas av snabba förbindelser i och mellan regionerna. Vi bygger endast miljöanpassade byggnader och privata företag står för en större andel ny infrastruktur i områden med goda råvarutillgångar.”

I tolv Sverigebilder visar Boverket vägar för framtidens fysiska samhällsplanering. Bilderna visar på den riktningssändring som krävs för att vi ska nå det hållbara samhälle år 2050. Ett samhälle som de nationella målen anger och som Tyresö i sin översiktsplan ska ta hänsyn till enligt PBL.

7.9 Verksamhetsförändringar 2014

Ansvar och budget för kulturbyggnader såsom Kumla Herrgård, Prinsvillan, Uddby gård och flertalet torp flyttas från mark- och exploateringsenheten från och med 2013 till andra delar av kommunens organisation.

På planenheten planeras inga verksamhetsförändringar.

7.10 Uppföljning av effektiviseringsuppdrag

Förslaget att sälja Kumla Herrgård har inte genomförts.

Plan-, mark- och exploateringsenheterna är i ett expansivt skede med östra Tyresös utbyggnad och Tyresö centrum omvandling med bostäder med mera, vilket planeras ge en total ökning i kommunen med 2 800 lägenheter under en tioårsperiod. På överskådlig tid ses därför inga besparingsmöjligheter inom dessa enheter.

8 MÄT- OCH KARTENHETEN

Mät- och kartverksamheten sköter kommunens geografiska informationssystem (GIS), framställningen av kartor, förrättningsförberedelser och mätning, samt adressättning och lägenhetsregistret.

8.1 Årets verksamhet

Våren 2011 infördes förändrade förutsättningar för byggande på östra Tyresö som innebar att färre dispenser för större hus än planen medgav gjordes. Detta ledde som väntat till en nedgång av antalet beställningar av nybyggnadskartor och husutsättningar som har hållit i sig även under 2012. Även det något skakiga finansiella läget kan ha bidragit till nedgången.

Enligt interna mål ska en nybyggnadskarta levereras till beställaren inom 3 veckor. Under 2012 har andelen leveranser som uppfyller detta mål ökat från 72 % (2011) till 89 %. Den genomsnittliga leveranstiden har minskat från 2,6 (2011) till 1,7 veckor. I statistiken ingår även de uppdrag som har blivit vilande en lång tid till exempel på grund av att förrättningen inte varit klar. Trots detta är resultatet till stor belåtenhet.

8.2 Måluppfyllelse i Kommunplan

I Kommunplan 2012-2014 angavs följande mål:

Mål att uppnå 2014

1. Vid utgången av planperioden finns ett samrådsförslag till en ny översiktsplan som utgår från kommunens vision för 2030.

8.3 Måluppfyllelse i nämndplan

I nämndplan 2012 angavs följande mål:

1. En strategi för hur översiktsplanarbetet ska bedrivas är utarbetad
2. Planen för centrumutvecklingen har uppdaterats, kompletterats och getts en högre detaljeringsgrad
3. Medborgarna kan göra beställningar av mättjänster och nybyggnadskartor samt följa ärendets gång via kommunens hemsida
Målet är delvis uppfyllt. Medborgarna kan beställa mättjänster och nybyggnadskartor via kommunens hemsida, men kan än så länge inte följa sitt bygglovsärende där. Arbetet med att införa Mitt bygge fortgår för att möjliggöra detta. Barbro Karkea, Best-IT driver projektet vidare under 2013 på uppdrag av mät- och kartenheten.

8.4 Viktiga händelser

Enligt Bygglovsalliansens kundundersökning för 2012 så fick Tyresö bra betyg på handläggningen av nybyggnadskartor. Frågorna om nybyggnadskartan besvarades av 28 personer. Brukarna är särskilt nöjda med att kartan är begriplig (89 % är positiva) och tycker att den motsvarar deras förväntningar (89 %). Däremot anser endast 45 % av de svarande att avgiften är rimlig.

8.5 Nyckeltal

För mät- och kartverksamheten har antal ärenden legat på ungefär samma nivå som under förra året. Antalet förätningsförberedelser har dock minskat jämfört med föregående år. Antalet förrettningar påverkas till stor del av utformningen av nya detaljplaner som vunnit laga kraft vilket således kan variera från år till år. En viss uppgång av beställningar av nybyggnadskartor har noterats.

	2010 (antal ärenden)	2011 (antal ärenden)	2012 (antal ärenden)
Förätningsförberedelse	72	68	42
Nybyggnadskartor	211	145	170
Mätuppdrag	136	115	109
Husutsättning	45	16	15
Lägeskontroll	61	59	54
Övriga mätuppdrag	30	42	40
Adressättning inkl. lägenhetsregister	24	29	25

8.6 Ekonomisk uppföljning

	Bokslut 2010	Bokslut 2011	Budget 2012	Bokslut 2012	Diff
Kostnader	6 539	6 650	7 268	6 955	313
Intäkter	2 387	2 068	2 438	2 452	14
Netto	4 152	4 582	4 830	4 503	327

Kommentar:

Kostnaderna har under 2012 varit lägre på grund av en vakant tjänst som nu är tillsatt.

För projektet Samordnad ärendehantering har 173 tkr av de avsatta 1000 tkr tagits i bruk. Barbro Karkea, Best-IT, driver projektet vidare under 2013 på uppdrag av mät- och kartenheten.

8.7 Verksamhet och syfte

Inga förändringar att redovisa.

8.8 Omvärldsanalys och framtid

- EU-direktivet INSPIRE** (*Infrastructure for spatial information in Europe*) trädde i kraft 15 maj, 2007 och ska vara fullt implementerat 2019. Direktivet syftar till att skapa en enhetlig infrastruktur för geografisk information inom EU och är i första hand inriktat på miljöinformation. Direktivet har ingen direkt påverkan på kommunerna eftersom dessa inte tillhör de utpekade dataproducenterna som ska kunna tillgängliggöra sina data inom INSPIRE men direktivet har stor indirekt påverkan eftersom det har drivit på arbetet med en nationell geodatastrategi och utvecklingen av en geodataportal där även andra data än INSPIRE-data ska kunna tillgängliggöras (se nedan).

2. **Lag om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen SFS 2010:566.** Denna lag som trädde i kraft den 1 juli 2010 är Sveriges implementation av EU:s direktiv om Public Sector Information. Enligt lagen ska alla aktörer på marknaden ha samma möjlighet och villkor för att få tillgång till offentliga handlingar. I praktiken innebär detta att vi inte kan ha olika villkor för olika kunder i till exempel våra kartavtal. Om vi ger ett pris till en kund måste vi alltså ge samma pris till alla kunder. Detta gäller även kommunens egna bolag och kan komma att påverka nivån på intäkterna när kartavtalen ska omförhandlas.
3. **Nationell geodatastrategi.** Lantmäteriet har på uppdrag av regeringen tagit fram en strategi för hur en nationell infrastruktur för geografisk information ska byggas upp. Strategin består av åtta delområden och verkställandet av flera av delområdena har samlats i ett gemensamt projekt kallat geodataprojektet. Inom detta har en geodataportal tagits fram där alla Sveriges geografiska data ska tillgängliggöras genom tjänster. Hur detta kommer att påverka kommunerna är ännu inte helt klart men det kommer med all säkerhet att få effekter för hur vi tillgängliggör våra geografiska data framöver.
4. **I samband med genomförandet av den nationella geodatastrategin** pågår även en översyn och omförhandling av de avtal som reglerar kommunernas ersättning från Lantmäteriet för geodata som samlas in. De gamla avtalen kommer att ersättas med ett avtal angående datadelning där all data i geodataportalen blir tillgänglig för kommunen för en årlig avgift. Från och med 2013 kommer det även bli möjligt för kommunerna att delta som geodataproducenter och på så sätt tillgängliggöra och få betalt för sina geodata genom geodataportalen. Detta kommer att påverka både kommunens utgifter och inkomster för geodata.
5. **I många kommuner har Vattenfall, E.ON, Fortum, Telia/Skanova och Trafikverket med flera MBK-avtal med kommunerna.** Avtalen ger dessa ledningsägare/ infrastrukturbyggare tillgång till kartor, men även stamnät som behövs för planering, projektering samt drift och underhåll. MBK-avtalen kan ses som en samverkan mellan kommuner och ledningsägare/infrastrukturbyggare där investeringar och underhåll av geografiska data kommer till nytta för båda parter. Flertalet MBK-avtal skrevs under 90-talet. Nu efterfrågar ledningsägare/infrastrukturbyggare en mer homogen och standardiserad storskalig geografisk information från kommunerna. I en samverkan är det viktigt för kommunerna att lyssna på användarna. SKL startade därför ett projekt 2010 som syftar till att ledningsägare/infrastrukturbyggare och kommuner fortsätter att utveckla ett samarbete inom geodataområdet till nytta för båda parter.

Projektet har nu tagit fram:

- en objektspecifikation för storskalig information
- ett så kallad KommunGML som standardiserar hur geografiska data kan överföras mellan kommunerna och infrastrukturbyggarna
- ett förslag till nytt normal Geodataavtal
- ett förslag till prismodell som anger hur ersättningen lämpligen beräknas.

SKL:s arbete avslutades enligt planen den 1 oktober 2012, men projektet hade då inte lyckats nå en överenskommelse. Parterna menar att de inte gett upp målsättningen om att nå en överenskommelse, men formerna för dialogen mellan SKL och infrastrukturbyggarna är för närvarande inte bestämda. De dokument som projektet tagit fram kommer finnas tillgängliga som stöd om kommun och infrastrukturbyggare vill teckna geodataavtal. Om man vid tecknande beslutar att följa de riktlinjer avseende leveransformat som projektet tagit fram så innebär det att vi behöver ta fram rutiner för att kunna leverera geografiska data

enligt KommunGML-standarderna. Nya avtal kan också komma att innebära nya nivåer på ersättningen från ledningsägare/infrastrukturbyggare till kommunen.

- 6. Upphandling av nytt kartsystem.** De åtta kommunerna på Södertörn har sedan flera år en ingående samverkan när det gäller till exempel strategi för spridning av GIS. Inom samverkan pågår nu upphandling av en gemensam plattform som ska innehålla såväl lagring av geodata som tjänster för att uppdatera och tillgängliggöra geodata. Upphandlingen beräknas vara klar under 2012 och den nya plattformen tas i drift under 2013. Detta kommer att ha stor inverkan på all verksamhet inom mät- och kartenheten och kommer även att påverka andra användare av geodata inom kommunen.

8.9 Verksamhetsförändringar 2014

Förutsatt att pågående upphandling av ny GIS-plattform går igenom kan implementering av upphandlad GIS-plattform och avveckling av gamla system genomföras under 2013-2014. Införandet medför att enheten kan inrikta sig på kärnverksamheten utan att behöva lägga arbete på drift av kartsystemen. Det innebär även att upplärning i de nya systemen och verktygen kommer att krävas. I och med att GIS-plattformen är gemensam med övriga Södertörnskommuner så finns det möjlighet till utbyte av erfarenheter och kunskap mellan kommunerna.

8.10 Uppföljning av effektiviseringsuppdrag

Införandet av ny GIS-plattform förväntas leda till effektivisering av verksamheten. Driftarbetet av kartsystemen kommer inte längre hanteras av kommunens mät- och kartenhet utan läggs hos leverantören. GIS-plattformen handlas upp gemensamt med övriga Södertörnskommuner vilket borde ge effektiviseringsvinster för samtliga ingående kommuner. Effektiviseringen motverkas dock av pågående utbyggnad av östra Tyresö som genererar mycket arbete för mät- och kartenheten.

9 BYGGLOVSENHETEN

Bygglovsenheten handlägger ärenden om bygglov, marklov, rivningslov, strandskydd och olovligt byggande. Inom ramen för bygganmälan håller enheten byggsamråd, utövar tillsyn och utfärdar slutbevis. Enheten lyder under byggnadsnämnden.

9.1 Årets verksamhet

Under året har enheten haft en byggnadsinspektör och mellan fyra och sju handläggare beroende på tjänstledighet, föräldraledighet och vakanser. För att stötta den relativt oerfarna handläggargruppen har en senior adviser anlitats en gång i veckan. Vi har också haft två personer anställda på deltid för att hantera en stor mängd ärenden som inte avskrivits och avvisats på rätt sätt under tidigare år samt som ett administrativt stöd.

Enhetens styrka är det goda arbetsklimatet och den höga ambitionen hos alla dem som arbetar i bygglovgruppen. Detta har resulterat i en mycket stor förbättring av kundnöjdheten jämfört med tidigare år och mycket korta handläggningstider för nyinkomna ärenden. Även rättssäkerheten har starkt förbättrats under året.

Enhetens svagheter är bland annat den korta erfarenheten hos handläggarna och det ”arv” vi har i form av många äldre ärenden som inte hanterats rätt eller alls under tidigare år. Under året har den administrativa enheten varit underbemannad, vilket har påverkat flytet i processen.

9.2 Måluppfyllelse i Kommunplan

Mål 1

Bygglov handläggs inom sex veckor (med undantag för bygglov för större eller komplexa ärenden)

Målet är uppfyllt. Under 2012 var snitthandläggningstiden för ett komplett ärende 2,6 veckor. Åtgärder kommer att vidtas under 2013 för att ytterligare korta den totala handläggningstiden.

Mål 2

Allmänhetens kundnöjdhet uppgår till lägst 79 procent och näringslivets kundnöjdhet uppgår till lägst 75 procent.

Målet beräknas bli uppfyllt. Den totala kundnöjdheten (privatpersoner och företag) uppgick till 83 % under 2012, enligt Bygglovsalliansens kundenkät. En undersökning av NKI (nöjd kundindex) för enbart företag har inte gjorts i år.

9.3 Måluppfyllelse i nämndplan

1. Tiden från ansökan inkommit till bygglovsenheten fram till kompletteringsbrev skickas ut ska inte överskrida 10 arbetsdagar.

Målet är uppfyllt. Det tar i snitt 9,4 dagar innan kompletteringsbrev skickas ut.

2. Andelen nöjda bygglovsökande inom allmänheten ska öka med 4 procentenheter jämfört med föregående år.

Målet är uppfyllt. Enligt bygglovsalliansens kundenkät ökade den totala kundnöjdheten från 51 % till 83 % under året.

3. Andelen nöjda bygglovsökande inom näringslivet ska öka med 10 procentenheter.

Målet borde vara uppfyllt. Enligt bygglovsalliansens kundenkät ökade den totala kundnöjdheten från 51 % till 83 % under året. En undersökning av NKI (nöjd kundindex) för enbart företag har inte gjorts i år.

4. Uppfylla kravet om att meddela beslut inom tio veckor från det datum då kompletta och korrekta handlingar inlämnats till byggnadsnämnden.

Målet är uppfyllt. Under 2012 var snitthandläggningstiden för ett komplett ärende 2,6 veckor.

9.4 Viktiga händelser

Under början av året utsågs planchefen till tf bygglovschef. En lösning som permanentades genom att plan- och bygglovsenheterna slogs samman den 1 juli. I samband med det flyttades bygglovscoordinatorerna över till den administrativa enheten. I hopslagningen med planenheten har gjort att samarbetet med övriga förvaltningen har stärkts och att helheten i stadsbyggnadsprocessen tydliggjorts.

Enligt bygglovsalliansens kundenkät ökade den totala kundnöjdheten från 51 % till 83 % under året. Det är den högsta siffran Tyresö kommun har haft sedan mätningarna påbörjades.

JO var under ett par dagar i november på besök i kommunen för att granska byggnadsnämndens verksamhet. Slutsatsen i JO:s rapport var att bygglovshandläggningen i dagsläget sker på ett tillfredsställande sätt, men att det finns ett ”arv” i form av många äldre ärenden som inte hanterats rätt eller alls under tidigare år. En inventering av och en plan för hur dessa ärenden ska kunna avslutas på ett korrekt sätt påbörjades i slutet av året.

En internkontrollplan för 2013 har arbetats fram under året.

9.5 Nyckeltal

Antal personer i bygglovprocessen:	10,6 (12)
Antal ansökningar:	486 (430)
Antal beslut:	1 320 (474)
Andel nämndbeslut	
- inklusive ingripande- och påföljdsärenden	4,0 % (17,3 %)
- exklusive ingripande- och påföljdsärenden	3,1 % (5 %)
Produktivitet:	
- ansökningar/årsarbetare	46
- beslut/årsarbetare	125 (39,5)
Handläggningstid medel:	11,0 veckor (12,6)
Handläggningstid median:	11,2 veckor (12,5)
Rättssäkerhet (överklagande ärenden/antal beslut):	- % (4,2 %)
Rättssäkerhet (överklagade ärenden som stått sig):	84% (57 %)
Kundnöjdhet:	83 % (51 %)

2011 år siffror inom parentes

Antalet ansökningar har ökat något jämfört med föregående år. Antalet beslut är mycket högre än tidigare år, vilket delvis beror på att vi har beslutat i ärenden som inte avslutats på formellt rätt sätt under tidigare år. Både den totala handläggningstiden (från inkommen ansökan till beslut) samt tiden från komplett ansökan till beslut har minskat avsevärt under året. Även rätts-säkerheten, det vill säga hur många av besluten som överprövas som står sig i en högre instans, har ökat från 57 % till fullt godkända 84 %.

Nybyggnad enbostadshus	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Totalt
Bollmora				1			1	2
Trollbäcken	10	12	13	21	19	14	15	104
Strand	53	34	36	24	25	22	19	213
Östra Tyresö			2	1	2	1	4	10
Totalt	63	46	51	47	46	37	39	329
Fritidshus	18	18	13	18	13	1	3	84

9.6 Ekonomisk uppföljning

	Bokslut 2010	Bokslut 2011	Budget 2012	Bokslut 2012	Diff
Kostnader	6 620	10 924	8 670	9 715	-1 045
Intäkter	3 570	3 698	4 268	4 519	251
Netto	3 050	7 226	4 402	5 196	-794

Kommentar: Underskottet för bygglovsenhetens verksamhet har halverats från föregående år. Trots att intäkterna blivit något högre än förväntat finns fortfarande ett kvarvarande underskott som beror på att personalkostnaderna varit större under året än vad det finns täckning för i budgeten. Enheten har under året bland annat belastats med avgångsvederlag för tre personer som inte längre arbetar på enheten. För att kompensera för vakanser i den administrativa enheten, beta av de ärenden som inte avslutats på ett korrekt sätt under tidigare år och stötta den relativt oerfarna handläggargruppen har det dessutom varit nödvändigt att på deltid anställa tre personer under året. En del av dessa personalkostnader kommer att minska eller försvinna under nästa år, men de kommer säkert påverka resultatet negativt även under 2013.

9.7 Verksamhet och syfte

Inga förändringar har skett i verksamheten.

9.8 Omvärldsanalys och framtid

Med syftet att ge förutsättningar för en ökad bostadsbyggnation har en mängd olika utredningar och regeringsuppdrag startats inom plan- och byggområdet. Oavsett lagar och regler styrs bostadsbyggandet i huvudsak av ekonomi. De pågående ekonomiska oroligheterna i Europa har medfört en nedgång rörande försäljning av nyproducerade bostäder. I tider av ekonomisk nedgång finns en oro att boka upp en bostad till ett fast pris idag och sedan sälja sin egen bostad vid ett senare tillfälle. I Tyresö finns flera projekt där den tröga försäljningen påverkar utbyggnadstakten och delvis intresset av att påbörja nya planprocesser. Detta påverkar även antalet bygglovsansökningar. Stoppet för ”mindre” avvikelser och överklagade planer har gjort att antalet bygglovsansökningar i de östra kommundelarna har minskat drastiskt. När ändringen av plan-

bestämmelserna för delar av östra Tyresö vinner laga kraft förväntas antalet bygglovsansökningar öka något igen för framför allt tillbyggnader.

En slimmad organisation innebär stor sårbarhet när personal slutar, speciellt som de kompetenser som krävs i plan- och bygglovsprocessen är svåra att få tag i under rådande arbetsmarknad. Plan- och bygglovsprocessen genererar mycket kontakter med allmänheten och nya PBL kräver en ökad formell administration, vilket ger stort behov av administrativt stöd.

Bygglovsenhetens och planenhetens i hopslagning kan på sikt ge samordningsvinster och skulle också innebära att innehållet i handläggarnas tjänster skulle kunna göras mer varierad och därmed mer attraktiv. En förutsättning för att behålla personalen är att en konkurrenskraftig löneutveckling och ett bra arbetsklimat kan erbjudas.

9.9 Verksamhetsförändringar 2014

För tillfället är en bygglovshandläggartjänst vakant, men den kommer att tillsättas i februari 2013. Eventuellt kommer ytterligare en bygglovshandläggare att anställas under året för att ge övriga bygglovshandläggare tid för utbildning för att på sikt kunna hantera hela kedjan från bygglov till slutbesked samt för att ha tid att hantera den stora mängd äldre ärenden som försumrats under tidigare år. En översyn av hemsidan kommer också förhoppningsvis öka andelen kompletta ärenden som kommer in till enheten och därmed korta den totala handläggningstiden.

9.10 Uppföljning av effektiviseringsuppdrag

Vinsterna av sammanslagningen av plan- och bygglovsenheten under 2012, som bland annat innebar att en chefstjänst sparades in, kommer att ge full effekt under 2013.